

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

คู่มือ

ฝึกปฏิบัติการพยาบาล

ชุดวิชา 51105

การพยาบาลชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น

สำหรับ

- นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี)
- อาจารย์สอนเสริมฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล
- อาจารย์สอบภาคปฏิบัติการพยาบาล

คำนำ

การฝึกปฏิบัติการพยาบาล เป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการศึกษาพยาบาลที่สามารถประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนได้ครบถ้วนทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย นักศึกษาพยาบาลในระบบการเรียนการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จะต้องฝึกปฏิบัติการพยาบาลตามรูปแบบที่มหาวิทยาลัยกำหนดใน 3 รูปแบบ คือ การฝึกด้วยตนเอง การฝึกเฉพาะกรณี และการฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล

1. การฝึกด้วยตนเอง เป็นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลระหว่างที่นักศึกษาผู้ลงทะเบียนเรียน ปฏิบัติหน้าที่การทำงานตามปกติ ซึ่งจะมีโอกาสสนทนาความรู้ที่ได้จากการศึกษาเอกสารการสอนชุดวิชามาใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลดังกล่าว จึงนับให้เป็นชั่วโมงฝึกปฏิบัติการพยาบาลวันละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง หรือภาคการศึกษาละไม่น้อยกว่า 75 ชั่วโมง

2. การฝึกเฉพาะกรณี เป็นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลนอกเวลาปฏิบัติงานปกติ หลังจากนักศึกษาศึกษาเอกสารการสอนชุดวิชาแต่ละหน่วย ให้นักศึกษาเลือกศึกษาเฉพาะกรณี 1) การเยี่ยมช่วยเหลือครอบครัว 2) ศึกษาปัญหาอนามัยชุมชนที่นักศึกษาอาศัยอยู่ 3) ฝึกตรวจรักษาพยาบาลเบื้องต้นตามที่กำหนดไว้ในกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ เพื่อฝึกคิด วิเคราะห์ วางแผนแก้ไขปัญหาสุขภาพ รวมทั้งปฏิบัติการพยาบาลให้การช่วยเหลือครอบครัวด้วย นักศึกษาจำเป็นต้องใช้เวลาออกเหนือจากการปฏิบัติงานปกติ เพื่อศึกษากรณีดังกล่าว สัปดาห์ละ 5 - 15 ชั่วโมง หรือภาคการศึกษาละ 75 - 255 ชั่วโมง

3. การฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล เป็นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลในวัน เวลา และสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ภายใต้การดูแลของอาจารย์สอนเสริมที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้ง ซึ่งกำหนดไว้ 2 ครั้ง ครั้งแรกใช้เวลา 2 วัน รวม 10 ชั่วโมง โดยวันเสาร์กำหนดให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติสำรวจข้อมูลอนามัยครอบครัวในชุมชน และฝึกการประเมินปัญหา วิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาอนามัยชุมชน และวางแผนแก้ไขปัญหามหาวิทยาลัย สำหรับวันอาทิตย์ นักศึกษาจะได้ฝึกนำเสนอผลการวินิจฉัยปัญหาอนามัยชุมชนจากสถานการณ์ที่ 1 ฝึกปฏิบัติการตรวจร่างกาย และการรักษาพยาบาลเบื้องต้น การเขียนแผนการเยี่ยมช่วยเหลือครอบครัว รายงานการเยี่ยมครอบครัว โดยฝึกที่ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัด และครั้งที่สองอีก 2 วันๆ ละ 7 ½ ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง โดยครั้งที่สองจะเป็นการ **สอบภาคปฏิบัติการพยาบาล เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการศึกษาภาคปฏิบัติ นักศึกษาที่ไม่เข้าฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาลทั้ง 2 ครั้ง หรือเข้าฝึกแต่ละครั้งไม่ครบทั้ง 2 วัน ถือว่าสอบไม่ผ่านภาคปฏิบัติการพยาบาล**

นักศึกษาจะเกิดผลสัมฤทธิ์ในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลได้ดี เมื่อปฏิบัติตัวตามวิธีการศึกษาแบบผู้ใหญ่ (Adult Education) คือ กำหนดรูปแบบและแผนการเรียนรู้ของตนเอง (Self-Directed Learning) รู้จักแสวงหาทรัพยากรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของตนเอง จากผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มบัณฑิต กลุ่มเพื่อน ตำรา เอกสารต่างๆ ศึกษาเอกสารการสอนชุดวิชาและคู่มือฝึกปฏิบัติการพยาบาล เพื่อเตรียมความรู้ให้พร้อมก่อนการปฏิบัติการพยาบาล และสามารถนำความรู้ทางทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างเหมาะสม

ในการนี้นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามคู่มือฉบับนี้อย่างเคร่งครัด และประเมินความก้าวหน้าของตนเองอย่างซื่อสัตย์ สม่าเสมอและต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเสริมทักษะด้านความคิด เพิ่มความพึงพอใจที่จะปฏิบัติการพยาบาลจนบังเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของชุดวิชา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	3
กำหนดการฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาลและการสอบภาคปฏิบัติการพยาบาล	6
แนวทางการประเมินผลการฝึกปฏิบัติการพยาบาล	9
การฝึกเฉพาะกรณี.....	10
วัตถุประสงค์	10
วิธีการดำเนินการ	10
กิจกรรมการฝึกเฉพาะกรณี.....	10
การประเมินผล.....	11
รูปแบบการเขียนรายงานและการส่งรายงานกิจกรรม	14
การประเมินผลการฝึกเฉพาะกรณี	27
การฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล.....	34
วัตถุประสงค์	34
วิธีการดำเนินการ	34
กิจกรรมการฝึกเสริมทักษะ	35
การประเมินผล.....	35
การสอบภาคปฏิบัติการพยาบาล.....	36
วัตถุประสงค์	36
วิธีการดำเนินการ	36
กิจกรรมการสอบภาคปฏิบัติ	37
การประเมินผล.....	37
แบบประเมินผลการฝึกเฉพาะกรณี.....	38
การเขียนรายงานกิจกรรมที่ 1.....	38
การเขียนรายงานกิจกรรมที่ 2.....	39
การเขียนรายงานกิจกรรมที่ 3.....	41
แบบประเมินผลการมีส่วนร่วมการสอบภาคปฏิบัติการพยาบาล	43
การสอบซ่อมภาคปฏิบัติ	45
ภาคผนวก	
ก แบบฟอร์มการเขียนหน้าปกรายงาน	46
ข แบบฟอร์มการขออนุญาตขอรับกรณีผู้ป่วย/ผู้ให้บริการเพื่อติดตามเยี่ยมที่บ้าน	47
ค แบบฟอร์มการขออนุญาตฝึกปฏิบัติการซักประวัติ ตรวจร่างกาย และ ให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้น	48
ง แบบบันทึกการฝึกเฉพาะกรณี กิจกรรมที่ 2	49

จ	สรุปเกณฑ์การตัดสินผลสอบการศึกษากาตปฏิบัติชุตวิขา 51105.....	50
ฉ	แนวทางการมอบหมายงาน	52
ช	พัฒนกิจของครอบครัวระยะต่าง ๆ	55
ช	แบบสำรวจอนามัยครอบครัว.....	60
ฉ	ตัวอย่างการลงรายการเชิงอรรตและบรรณานุกรม	66

กำหนดการฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาลและ การสอบภาคปฏิบัติการพยาบาล

กำหนดการฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล ครั้งที่ 1

วันเสาร์

เวลา	กิจกรรม
08.00 - 08.45 น.	อาจารย์สอนเสริมปฐมนิเทศนักศึกษาและแนะนำการศึกษาชุมชน และครอบครัว
08.45 - 09.00 น.	มอบหมายครอบครัวให้นักศึกษาสำรวจคนละ 3 ครอบครัว ตามแบบฟอร์มสำรวจนามัยครอบครัว และเลือก 1 ครอบครัว เพื่อเป็นต้นแบบฝึกเสริมทักษะ
09.00 - 11.00 น.	อาจารย์นิเทศนักศึกษาในการสำรวจชุมชนและศึกษาครอบครัว
11.00 - 12.00 น.	ประชุมกลุ่มเพื่อประเมินชุมชนจากข้อมูลที่สำรวจได้ นักศึกษาร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญของปัญหาอนามัยชุมชน และกำหนดแนวทางแก้ไข
12.00 - 13.00 น.	พักรับประทานอาหาร
13.00 - 14.30 น.	ประชุมกลุ่มต่อ เพื่อประเมินปัญหาครอบครัวและกำหนดแนวทางแก้ไข โดยนักศึกษาจะฝึกการเขียนวินิจฉัยปัญหาของครอบครัว การวางแผนแก้ไข และฝึกเขียนรายงานการเยี่ยมช่วยเหลือครอบครัว
14.30 - 15.00 น.	อาจารย์มอบหมายให้นักศึกษานำเสนอกิจกรรมที่ 1 ในวันอาทิตย์ ซึ่งมีแนวทางการมอบหมายงาน ดังภาคผนวก ฉ อาจารย์สรุปผลการศึกษาชุมชนและการศึกษาครอบครัว

- หมายเหตุ**
1. การฝึกปฏิบัติการพยาบาลในชุมชนอาจใช้เวลาเกิน 15.00 น. ดังนั้น นักศึกษาจึงไม่ควรปฏิบัติงานเวรป่วย
  2. นักศึกษาควรเตรียม 1) เครื่องคิดเลข 2) เครื่องวัดความดันโลหิต 3) หูฟัง 4) ไฟฉาย 5) ไม้กดลิ้น 6) ไม้เคาะเข้า ให้พร้อมทั้งวันเสาร์และวันอาทิตย์

วันอาทิตย์

เวลา	กิจกรรม
09.00 - 11.00 น.	นักศึกษาแต่ละคนนำเสนอกิจกรรมที่ 1 ตามที่อาจารย์มอบหมายให้ในวันเสาร์ และอภิปรายร่วมกันระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และนักศึกษาด้วยกัน โดยอาจารย์จะเสริมความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และนักศึกษาเตรียมปรับแก้ไขรายงาน
11.00 - 12.00 น.	อาจารย์มอบหมายให้นักศึกษาเขียนโครงการคนละ 1 โครงการ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน และแนะนำแนวทางการนำเสนอโครงการอย่างละเอียดในการฝึกเสริมทักษะฯ ครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นการสอบภาคปฏิบัติการพยาบาล
12.00 - 13.00 น.	พักรับประทานอาหาร
13.00 - 14.00 น.	อาจารย์สาธิตและทบทวนการตรวจร่างกายตามระบบ นักศึกษาจับคู่ฝึกวิธีการตรวจร่างกาย อาจารย์แนะนำการเขียนรายงานกิจกรรมที่ 3 การซักประวัติ การตรวจร่างกายและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น พร้อมแนะนำวิธีการฝึกเสริมทักษะในครั้งที่ 2 และการสอบ
14.00 - 15.00 น.	นักศึกษานำเสนอข้อมูลครอบครัวที่เลือกเป็นกรณีศึกษา (กิจกรรมที่ 2) และอภิปรายร่วมกัน อาจารย์แนะนำการจัดทำรายงานการเยี่ยมช่วยเหลือครอบครัว และมอบหมายให้นักศึกษาเยี่ยมช่วยเหลือครอบครัวคนละ 1 ครอบครัว ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน และแนะนำวิธีการฝึกเสริมทักษะครั้งที่ 2 และการสอบ อาจารย์สรุปการสอนเสริมฝึกเสริมทักษะ และลงนามในแบบประเมินตนเองของนักศึกษาและประเมินผลการฝึกเสริมทักษะร่วมกับอาจารย์

- หมายเหตุ**
1. การฝึกปฏิบัติการพยาบาลในชุมชนอาจใช้เวลาเกิน 15.00 น. ดังนั้น นักศึกษาจึงไม่ควรปฏิบัติงานเวรป่วย
  2. นักศึกษาควรเตรียม 1) เครื่องคิดเลข 2) เครื่องวัดความดันโลหิต 3) หูฟัง 4) ไฟฉาย 5) ไม้กดลิ้น 6) ไม้เคาะเข่า ให้พร้อมทั้งวันเสาร์และวันอาทิตย์

กำหนดการสอบภาคปฏิบัติการพยาบาล

วันเสาร์

เวลา	กิจกรรม
08.00 - 11.30 น.	นักศึกษาทุกคนนำเสนอรายงานกิจกรรมที่ 1 การเขียนโครงการ อาจารย์และนักศึกษาวิชากรร่วมกันพร้อมให้ข้อเสนอแนะ
11.30 - 12.00 น.	อาจารย์สรุปและให้ข้อเสนอแนะเป็นรายบุคคล
12.00 - 13.00 น.	พักรับประทานอาหาร
13.00 - 16.00 น.	นักศึกษาทุกคนนำเสนอกิจกรรมที่ 3 แสดงการซักประวัติ การตรวจร่างกาย และการรักษาพยาบาลเบื้องต้นอย่างน้อย 1 ราย ดังรายละเอียดตามแบบ มอบหมายงาน อาจารย์และนักศึกษาวิชากรร่วมกันพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ
16.00 - 16.30 น.	อาจารย์สรุปและให้ข้อเสนอแนะเป็นรายบุคคล

วันอาทิตย์

เวลา	กิจกรรม
08.30 - 10.00 น.	นักศึกษาทุกคนนำเสนอกิจกรรมที่ 3 (ต่อ)
10.00 - 12.00 น.	นักศึกษาทุกคนนำเสนอกิจกรรมที่ 2 การเยี่ยมช่วยเหลือครอบครัว
12.00 - 13.00 น.	พักรับประทานอาหาร
13.00 - 16.00 น.	นักศึกษาทุกคนนำเสนอกิจกรรมที่ 2 (ต่อ)
16.00 - 16.30 น.	อาจารย์สรุปและให้ข้อเสนอแนะเป็นรายบุคคล

แนวทางการประเมินผลการฝึกปฏิบัติการพยาบาล

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้จัดให้มีการประเมินผลการฝึกปฏิบัติการพยาบาล 3 รูปแบบ คือ การประเมินผลด้วยตนเอง การประเมินผลโดยอาจารย์ และการประเมินผลร่วมกันระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ การประเมินผลด้วยตนเองเป็นการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน นับตั้งแต่การฝึกด้วยตนเอง การฝึกเฉพาะกรณี การฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล และการสอบภาคปฏิบัติการพยาบาล การประเมินผลตนเอง มีแนวทางและวิธีการประเมินผลดังนี้

ตอนที่ 1 การตรวจสอบวิธีการดำเนินงาน ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 2 การประเมินผลการเขียนรายงานการศึกษาเฉพาะกรณี ให้นักศึกษาให้คะแนนการเขียนรายงานของตนเองตามความถูกต้องตามหลักการ โดยมีเกณฑ์ในการประเมินผล ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง	เขียนรายงานได้ครบถ้วน ชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสม และ/หรือ ความเป็นไปได้เท่ากับหรือมากกว่าร้อยละ 90
คะแนน 4 หมายถึง	เขียนรายงานได้ครบถ้วน ชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสม และ/หรือ ความเป็นไปได้ร้อยละ 70 - 89
คะแนน 3 หมายถึง	เขียนรายงานได้ครบถ้วน ชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสม และ/หรือ ความเป็นไปได้ร้อยละ 60 - 69
คะแนน 2 หมายถึง	เขียนรายงานได้ครบถ้วน ชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสม และ/หรือ ความเป็นไปได้ร้อยละ 30 - 59
คะแนน 1 หมายถึง	เขียนรายงานได้ครบถ้วน ชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสม และ/หรือ ความเป็นไปได้ร้อยละ 1 - 29
คะแนน 0 หมายถึง	ไม่เขียนรายงาน

ตอนที่ 3 การประเมินผลตนเองในการเข้าร่วมกิจกรรม ให้นักศึกษาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง โดยมีเกณฑ์ในการประเมินผล ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง	แสดงพฤติกรรมนั้นๆ อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เหมาะสม สม่าเสมอ ร้อยละ 90 - 100
คะแนน 4 หมายถึง	แสดงพฤติกรรมนั้นๆ อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เหมาะสม สม่าเสมอ ร้อยละ 70 - 89
คะแนน 3 หมายถึง	แสดงพฤติกรรมนั้นๆ อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เหมาะสม สม่าเสมอ ร้อยละ 60 - 69
คะแนน 2 หมายถึง	แสดงพฤติกรรมนั้นๆ อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เหมาะสม สม่าเสมอ ร้อยละ 30 - 59
คะแนน 1 หมายถึง	แสดงพฤติกรรมนั้นๆ อย่างถูกต้อง ครบถ้วน เหมาะสม สม่าเสมอ ร้อยละ 1 - 29
คะแนน 0 หมายถึง	ไม่ปรากฏพฤติกรรมนั้นๆ

การฝึกเฉพาะกรณี

วัตถุประสงค์

1. นักศึกษาสามารถนำความรู้จากการศึกษาเอกสารการสอนมาใช้ในการศึกษา การวางแผนแก้ไขปัญหาอนามัยชุมชน กรณีผู้ป่วยหรือผู้มีปัญหา และตรวจรักษาพยาบาลเบื้องต้นด้วยตนเองตามสภาพที่เป็นจริงได้อย่างเหมาะสม
2. นักศึกษาสามารถนำความรู้เรื่องกระบวนการพยาบาลมาใช้ในการแก้ปัญหาผู้ป่วยหรือผู้มีปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. นักศึกษาสามารถพัฒนาความรู้ เจตคติในการปฏิบัติการแก้ปัญหาอนามัยชุมชน เยี่ยมช่วยเหลือครอบครัว และตรวจรักษาพยาบาลเบื้องต้นเฉพาะกรณีได้

วิธีการดำเนินการ

นักศึกษาควรปฏิบัติดังนี้

1. จัดทำตารางสำหรับตนเองในการฝึกเฉพาะกรณีนอกเวลาปฏิบัติหน้าที่ประจำไม่น้อยกว่า 80 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา
2. ศึกษาเอกสารการสอนชุดวิชาการพยาบาลชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น ก่อนการฝึกเฉพาะกรณีแต่ละครั้ง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ ทบทวนความรู้เรื่องวิทยาการระบาด การคำนวณ สถิติชีพ - สถิตินาอนามัยจากชุดวิชาสารสนเทศและการวิจัยทางการพยาบาลหรือชุดวิชาสถิติ และการนำเสนอข้อมูลในชุดวิชาการพยาบาลชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลในการศึกษาเฉพาะกรณีในกิจกรรมที่ 1 และทบทวนความรู้เรื่องการวินิจฉัยอนามัยชุมชน การวางแผนแก้ปัญหาอนามัยชุมชน และการเขียนโครงการที่จะนำมาใช้ในการศึกษาเฉพาะกรณีในกิจกรรมที่ 1 โดยเฉพาะหน่วยที่ 9 ของชุดวิชาการพยาบาลชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น
3. ศึกษาข้อมูลความรู้ด้านสุขภาพ และการสร้างเสริมสุขภาพจาก website: ศูนย์สร้างเสริมสุขภาพบนเว็บไซต์สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มสธ. <http://blog.stouhealth.com> เพื่อนำมาประกอบในการประเมินปัญหาสุขภาพและเขียนโครงการแก้ไขปัญหา

กิจกรรมการฝึกเฉพาะกรณี

1. ฝึกเฉพาะกรณีตามกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ 2 และกิจกรรมที่ 3 ได้นับตั้งแต่เปิดภาคการศึกษาที่ 2 ของทุกปี
2. จัดทำรายงานกิจกรรมที่ 1 โดยการวิเคราะห์ข้อมูล วินิจฉัยปัญหาอนามัยชุมชนและจัดทำโครงการเพื่อแก้ปัญหาอนามัยชุมชน โดยใช้เอกสารสถานการณ์กิจกรรมที่ 1 ดังรายละเอียดในแนวทางการฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่ 1
3. จัดทำรายงานกิจกรรมที่ 2 โดยเลือกครอบครัวเพื่อติดตามเยี่ยมดูแลสุขภาพที่บ้านไม่น้อยกว่า 1 ครอบครัว และมีสมาชิกในครอบครัวไม่น้อยกว่า 3 คน ตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดในแนวทางการฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่ 2

4. **จัดทำรายงานกิจกรรมที่ 3** โดยเลือกผู้ป่วยที่น่าสนใจเพื่อทำการซักประวัติ ตรวจร่างกายและให้การรักษายาบาลเบื้องต้น รวมทั้งเขียนบันทึกรายงานการตรวจร่างกายตามแบบฟอร์มที่กำหนด 3 ราย นักศึกษาควรฝึกความชำนาญให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อความชำนาญและแสดงวิธีการตรวจร่างกายเมื่อเข้าสอบ

การประเมินผล

1. ส่งรายงานการฝึกเฉพาะกรณีตามที่กำหนด
2. ประเมินผลการฝึกเฉพาะกรณีด้วยตนเอง ในแบบประเมินผลเป็นระยะ ๆ

กิจกรรมการฝึกเฉพาะกรณี

ในการฝึกเฉพาะกรณีจะประกอบด้วยกิจกรรม 3 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1	การศึกษาชุมชนและการแก้ปัญหาอนามัยชุมชน
กิจกรรมที่ 2	การเยี่ยมชมช่วยเหลือครอบครัว
กิจกรรมที่ 3	การซักประวัติ ตรวจร่างกาย และการให้การรักษายาบาลเบื้องต้น

แนวทางการฝึกเฉพาะกรณีตามกิจกรรมต่าง ๆ รายละเอียดดังนี้

1. การฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่ 1 การศึกษาชุมชนและการแก้ปัญหาอนามัยชุมชน

เป็นกิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้มีความรู้ ความสามารถในการศึกษาชุมชน การแก้ปัญหาอนามัยชุมชนโดยกำหนดสถานการณ์ให้ตามเอกสารสถานการณ์ที่ 1 โดยนักศึกษาวิเคราะห์และวางแผนการแก้ปัญหาอนามัยชุมชนตามสถานการณ์ และเขียนรายงานดังนี้

1.1 ปัญหาอนามัยชุมชน ให้ระบุปัญหาที่พบทั้งหมดจากข้อมูลที่กำหนดให้ พร้อมทั้งแสดงข้อมูลสนับสนุนโดยมีขั้นตอน ดังนี้

ก. **การรวบรวมข้อมูล** ให้นักศึกษานำเสนอข้อมูลที่สำคัญทางสถิติในรูปแบบของอัตรา ตาราง หรือแผนภูมิที่น่าสนใจทั้งภาพและสี่ประกอบ ซึ่งจะมี 3 ส่วนคือ ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ข้อมูลสถานะสุขภาพ ข้อมูลด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม นักศึกษาจะต้องทำการวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลอย่างถูกต้อง

ข. **วินิจฉัยปัญหาอนามัยชุมชนทั้งหมด** พร้อมข้อมูลสนับสนุนการวินิจฉัยปัญหาให้ชัดเจน โดยพิจารณาจากเกณฑ์ดัชนีชี้วัดตามแผนพัฒนาสุขภาพหรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบาย หรือแผนที่เกี่ยวข้องที่เป็นปัจจุบัน โดยนักศึกษาจัดทำเป็น 3 คอลัมน์ คือ ปัญหาอนามัยชุมชน ข้อมูลสนับสนุน และเกณฑ์

1.2 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ให้พิจารณาจากคะแนนขององค์ประกอบต่อไปนี้ (ให้แสดงเป็นตารางอย่างชัดเจน) คือ

- ก. ขนาดของปัญหา
- ข. ความรุนแรงของปัญหา
- ค. ความยากง่ายในการแก้ปัญหา
- ง. ความร่วมมือของชุมชน

เมื่อนักศึกษาเลือกปัญหาอันดับแรกหรือปัญหาที่ได้คะแนนสูงสุดได้แล้ว ให้แสดงข้อมูลและเหตุผลประกอบอย่างละเอียดว่าทำไมจึงให้คะแนนเช่นนั้น จัดทำรายงานทั้ง 2 ข้อนี้ให้เสร็จพร้อมส่งอาจารย์วันเสาร์แรกที่ฝึกเสริมทักษะ

1.3 นำปัญหาที่มีความสำคัญอันดับแรกหรือปัญหาที่อาจารย์มอบหมายมาวางแผนโครงการพัฒนาอนามัยชุมชน รายละเอียดของแผนโครงการประกอบด้วย

- ก. ชื่อโครงการ
- ข. หลักการและเหตุผล
- ค. วัตถุประสงค์
- ง. เป้าหมาย
- จ. วิธีการดำเนินการ (รวมถึง ระยะเวลา และตารางกำกับขั้นตอนดำเนินงาน)
- ฉ. งบประมาณ
- ช. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ
- ซ. การประเมินผล
- ณ. บรรณานุกรม (ไม่น้อยกว่า 4 เล่ม โดยมีตำราหรือวารสารภาษาอังกฤษ 1 เล่ม ที่จัดพิมพ์

ไม่เกิน 5 ปี)

2. การฝึกปฏิบัติการที่ 2 การเยี่ยมช่วยเหลือครอบครัว

ให้นักศึกษาเลือกครอบครัวเพื่อศึกษาและเยี่ยมให้การช่วยเหลือ 1 ครอบครัว เป็นการเยี่ยมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ หรือเยี่ยมเพื่อแก้ปัญหาสุขภาพจากครอบครัวที่กำหนดให้ในข้อ 2.1 ซึ่ง **จะต้องมีสมาชิกในครอบครัว ไม่น้อยกว่า 3 คน** และเขียนรายงานการเยี่ยมตามแนวทางการเขียนรายงานกิจกรรมที่ 2 ดังมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

2.1 การเลือกครอบครัว เลือกเฉพาะครอบครัวดังต่อไปนี้

- 2.1.1 ครอบครัวที่มีหญิงหลังคลอด (ภายในวันที่ 2 หลังจากกลับจากโรงพยาบาล)
- 2.1.2 ครอบครัวที่มีเด็กก่อนวัยเรียนและวัยเรียน ซึ่งมีปัญหาสุขภาพนำศึกษา
- 2.1.3 ครอบครัวที่มีผู้สูงอายุ
- 2.1.4 ครอบครัวที่มีผู้ป่วยเรื้อรังหรือพิการ

ในกรณีที่ไมเลือกครอบครัวตามที่กำหนด จะถือว่าไม่ผ่านการประเมินผลภาคปฏิบัติ

ในกรณีที่นักศึกษาเลือกครอบครัวที่มีลักษณะคล้ายกัน อาจารย์จะเป็นผู้พิจารณากำหนดกรณีศึกษา โดยนักศึกษาในกลุ่มจะได้รับมอบหมาย การศึกษากรณีศึกษาที่อาจแตกต่างกันไปไม่ซ้ำซ้อนกันในประเภทเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2.2 กำหนดการเยี่ยม

การเยี่ยมครอบครัวที่ศึกษาให้เยี่ยมอย่างน้อย 5 ครั้ง โดยนับรวมการศึกษาข้อมูลครอบครัวครั้งแรก และการเยี่ยมครั้งสุดท้ายเป็นการเยี่ยมเพื่อประเมินผล และจะต้องเยี่ยมสมาชิกทุกคน (ต้องให้หัวหน้าครอบครัว หรือกรณีศึกษา หรือผู้ดูแลลงนามรับรองทั้ง 5 ครั้ง ซึ่งมีวันที่ และช่วงเวลาตรงกันกับในรายงานการศึกษา โดยใช้แบบบันทึกการฝึกเฉพาะกรณีกิจกรรมที่ 2 ในภาคผนวก ง)

2.3 การเตรียมตัวเยี่ยม

2.3.1 ติดต่อขอรับกรณีศึกษา/ผู้รับบริการจากสถานบริการสุขภาพ เช่น งานเวชกรรมสังคม งานเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชน ศูนย์บริการสาธารณสุข ศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นต้น และจะต้องไม่เป็นกรณีผู้ป่วยใน หากเป็นผู้ป่วยในที่กำหนดกลับบ้านจะต้องระบุเลขประจำตัวผู้ป่วยชัดเจน โดยใช้แบบฟอร์มการขออนุญาตที่กำหนดให้ (ดูแบบฟอร์มในภาคผนวก ข แบบฟอร์มขออนุญาตขอรับกรณีผู้ป่วยและภาคผนวก ง แบบบันทึกการฝึกเฉพาะกรณี กิจกรรมที่ 2 (การเยี่ยมช่วยเหลือครอบครัว)

2.3.2 เลือกครอบครัวที่สมควรได้รับการเยี่ยมที่บ้าน ตามข้อ 2.1 เป็นครอบครัวที่น่าสนใจศึกษา อันจะเพิ่มพูนความรู้ทักษะ รวมทั้งผู้รับบริการก็ได้รับประโยชน์จากการที่นักศึกษาได้ไปเยี่ยม

2.3.3 เตรียมอุปกรณ์ให้การช่วยเหลือ ซึ่งอาจขอยืมจากสถานบริการสุขภาพ

2.3.4 แต่งกายเครื่องแบบพยาบาลอนามัยชุมชนสีฟ้า พร้อมแสดงบัตรประจำตัวนักศึกษา

2.3.5 **ไม่ควรเยี่ยมหลังเวลา 19.00 น. และไม่ควรเยี่ยมในวันที่มีการฝึกปฏิบัติในชุมชน หรือ วันสอบภาคปฏิบัติการพยาบาล**

2.3.6 ระยะเวลาเยี่ยมและช่วงเวลาเยี่ยมแต่ละครั้งให้เหมาะสมกับสถานการณ์

2.3.7 แนบภาพถ่ายของนักศึกษาขณะปฏิบัติกิจกรรมเยี่ยมบ้านมาข้างท้ายของรายงานอย่างน้อย

2 ภาพ

3. การฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่ 3 การซักประวัติ ตรวจร่างกาย และการให้การพยาบาลเบื้องต้น

ให้นักศึกษาเลือกผู้ป่วยหรือผู้มาใช้บริการในหน่วยสุขภาพ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ห้องตรวจผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาล หรือศูนย์สุขภาพชุมชน เพื่อการฝึกปฏิบัติการซักประวัติ ตรวจร่างกาย และการให้การพยาบาลเบื้องต้น อย่างน้อย 3 ราย โดยกำหนดให้เขียนรายงานกรณีศึกษา 3 ราย ดังรายละเอียดตามแบบบันทึกการฝึกเฉพาะกรณี การซักประวัติ ตรวจร่างกาย และการพยาบาลเบื้องต้น ทั้งนี้นักศึกษาจะต้องดำเนินการซักประวัติ ตรวจร่างกาย และรักษาโรคด้วยตนเองภายใต้ความเห็นชอบและการนิเทศของพยาบาลวิชาชีพ หรือพยาบาลเวชปฏิบัติ หรือแพทย์ผู้รับผิดชอบในหน่วยงานนั้น ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวต้องให้ผู้ป่วย/ผู้ให้บริการยินยอม และนักศึกษาต้องขออนุญาตการปฏิบัติกิจกรรมที่ 3 ต่อหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบด้วย โดยใช้แบบฟอร์มการขออนุญาตในภาคผนวก ค

กรณีศึกษาที่นักศึกษาเลือกศึกษาควรเป็นกรณีที่มีภาวะวินิจฉัยโรคแตกต่างกัน และเป็นผู้ป่วยใหม่มิใช่ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง (เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง เก๊าท์ เป็นต้น) ที่มาตามนัด นอกจากนี้ ยังไม่ควรเลือกกรณีที่เป็นผู้ป่วยในภาวะฉุกเฉินและวิกฤติ เพราะการพยาบาลจะซับซ้อนและอาจต้องทำการส่งต่อโดยเร็ว

เมื่อนักศึกษาจัดทำรายงานการฝึกปฏิบัติกิจกรรมที่ 3 แต่ละรายเสร็จเรียบร้อยแล้ว ต้องนำไปให้แพทย์พยาบาลวิชาชีพ พยาบาลเวชปฏิบัติ หรือผู้รับผิดชอบหน่วยงานลงนามรับรองว่านักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการตรวจและพยาบาลเบื้องต้นจริง ดังแบบฟอร์มในหน้า 25

กรณีที่ตรวจสอบได้ว่านักศึกษามีได้ฝึกปฏิบัติเยี่ยมช่วยเหลือครอบครัว และ/หรือตรวจร่างกาย และให้การพยาบาลเบื้องต้นจริงจะถือว่านักศึกษาสอบไม่ผ่านภาคปฏิบัติการพยาบาล

รูปแบบการเขียนรายงานและการส่งรายงานกิจกรรม

1. รูปแบบรายงาน

ใช้กระดาษ A4 ในการเขียนรายงาน โดยแยกรายงานเป็น 3 เล่ม คือ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ 2 และ กิจกรรมที่ 3 และให้เขียนหน้าปกดังกล่าวตามแบบ ก และศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมในภาคผนวก

2. แนวทางการเขียนรายงาน

แนวทางการเขียนรายงานกิจกรรมที่ 1

ให้นักศึกษาศึกษารายละเอียดข้อมูลจากสถานการณ์ที่กำหนดให้และวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนต่างๆ และนำเสนอเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล
- ส่วนที่ 2 การวินิจฉัยปัญหาอนามัยชุมชน
- ส่วนที่ 3 การเขียนโครงการเพื่อการแก้ปัญหา

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลที่สำคัญทางสถิติในรูปแบบของอัตรา ตาราง แผนภูมิ และกราฟ ฯลฯ อย่างเหมาะสม และแปลความหมายของข้อมูลในหัวข้อต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

- 1.1 ลักษณะภูมิประเทศ
- 1.2 ลักษณะภูมิอากาศ
- 1.3 การคมนาคม
- 1.4 จำนวนประชากรแยกตามอายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ศาสนา และรายได้ของครอบครัว ต่อเดือน

1.5 อัตราเกิดมีชีพ

1.6 อัตราตาย

1.7 แหล่งประโยชน์ในชุมชน เช่น วัด โรงเรียน สถานอนามัย หรือโรงพยาบาล

2. ข้อมูลสถานะสุขภาพ

2.1 การเจ็บป่วย ได้แก่

- ก. ปัญหาการเจ็บป่วย
- ข. การปฏิบัติตัวเมื่อเจ็บป่วย

2.2 การอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว

- ก. การให้ภูมิคุ้มกันโรค
- ข. ภาวะโภชนาการ
- ค. การฝากครรภ์ การคลอด และการตรวจหลังคลอด
- ง. การวางแผนครอบครัว

3. ข้อมูลด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

- 3.1 น้ำดื่ม - น้ำใช้
- 3.2 ส้วม
- 3.3 การกำจัดน้ำโสโครก
- 3.4 การกำจัดขยะมูลฝอย
- 3.5 สถานที่เลี้ยงสัตว์

ส่วนที่ 2 การวินิจฉัยปัญหาอนามัยชุมชน

1. **วินิจฉัยปัญหาอนามัยชุมชน** โดยวิเคราะห์และวินิจฉัยปัญหาจากข้อมูลที่สำรวจได้ทั้ง 3 ด้าน คือ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลสถานะสุขภาพ และข้อมูลสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และระบุปัญหาอนามัยชุมชน พร้อมทั้งข้อมูลสนับสนุนในแต่ละปัญหาทุกปัญหา ดังตัวอย่าง เช่น

ปัญหา	ข้อมูลสนับสนุน	เกณฑ์ในแผนฯ 10
เด็กแรกเกิดเจ็บป่วยและตายด้วยโรคบาดทะยัก	<ul style="list-style-type: none"> - จากข้อมูลในชุมชนตำบลกาบัง มีอัตราเด็กที่ตายด้วยโรคบาดทะยักใน พ.ศ. 2549 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2551 เป็น 8.5, 9.6, 14.7 ต่อเด็กเกิดมีชีวิต 1,000 คน ตามลำดับ - หญิงตั้งครรภ์ได้รับวัคซีนเพียงร้อยละ 82 - 86 - เครื่องใช้เด็กหลังคลอดไม่สะอาด 	อัตราป่วยด้วยโรคบาดทะยักในเด็กแรกเกิด ไม่เกิน 1.0 ต่อเด็กเกิดมีชีวิต 1,000 คน

2. **การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาอนามัยชุมชน** นำปัญหาที่พบในข้อ 1 มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา โดยพิจารณาจากน้ำหนักคะแนนขององค์ประกอบต่อไปนี้คือ (ทั้งนี้ขอให้นักศึกษาศึกษาเกณฑ์ในการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพิ่มเติมในเอกสารการสอนชุดวิชาการพยาบาลชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น ในหน่วยที่ 9 ประกอบ)

2.1 **ขนาดของปัญหา** พิจารณาว่าปัญหาอนามัยชุมชนที่เกิดขึ้นแต่ละปัญหานั้นมีผลกระทบต่อจำนวนประชากรมากน้อยเท่าใด

2.2 **ความรุนแรงของปัญหา** พิจารณาว่าปัญหานั้นเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีอัตราตายหรือทุพพลภาพมากน้อยเพียงใด ทำให้เกิดผลเสียต่อครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติในด้านเศรษฐกิจอย่างไร นอกจากนั้นยังต้องพิจารณาถึงลักษณะการแพร่กระจายของโรคว่าเกิดขึ้นได้ง่ายหรือไม่ แนวโน้มของโรคจะเป็นอย่างไร

2.3 **ความยากง่ายในการแก้ปัญหา** พิจารณาว่าในการดำเนินการแก้ไขปัญหานั้นจะทำได้หรือไม่ ทั้งนี้ต้องพิจารณาในด้านต่างๆ คือ

2.3.1 **ด้านวิชาการ** มีความรู้ ความสามารถ ความก้าวหน้าด้านวิชาการพอที่จะดำเนินการแก้ไขหรือไม่ เช่น โรคบางอย่างสามารถป้องกันได้ด้วยการให้วัคซีน เป็นต้น

2.3.2 **ด้านบริหาร** มีทรัพยากรเพียงพอที่จะดำเนินการแก้ไขหรือไม่ ต้องพิจารณาทั้งนโยบายกำลังคน วัสดุ อุปกรณ์ และการประสานงาน

2.3.3 ระยะเวลา มีเวลาอย่างน้อยเพียงไร เพียงพอหรือไม่ที่จะแก้ไขปัญหา

2.3.4 ด้านกฎหมาย วิธีการแก้ไขที่จัดขึ้นขัดกับกฎหมายหรือไม่

2.3.5 ด้านศีลธรรม วิธีการแก้ไขที่จัดขึ้นขัดกับศีลธรรมจรรยาหรือไม่

2.4 ความร่วมมือของชุมชน พิจารณาว่าประชาชนในชุมชนนั้นมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นว่ามีความสำคัญหรือไม่ มีความวิตกกังวลห่วงใย และต้องการแก้ไขหรือไม่

นักศึกษาจะรวมคะแนนของปัญหาแต่ละอย่างแสดงให้เห็นชัดเจนเป็นตาราง ใช้การรวมคะแนนโดยวิธีคูณหรือบวก

ตัวอย่างการจัดลำดับความสำคัญของปัญหอนามัยชุมชน

ปัญหอนามัยชุมชน	คะแนนขององค์ประกอบ					
	ขนาดของปัญหา	ความรุนแรงของปัญหา	ความยากง่ายในการแก้ไข	ความร่วมมือของชุมชน	รวม	
					บวก	คูณ
1. ประชาชนเจ็บป่วยและตายด้วยโรคอุจจาระร่วง	2	3	3	1	9	18
2. เด็กแรกเกิด ตายด้วยโรคบาดทะยัก	1	4	3	3	11	36
3. เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เสี่ยงต่อการเป็นโรคที่สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน	1	2	4	3	10	24
4. ประชาชนเจ็บป่วยและตายด้วยโรคพิษสุนัขบ้า	1	4	3	2	10	24

เมื่อลำดับความสำคัญของปัญหาแล้วให้นักศึกษานำปัญหาที่จัดลำดับความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 มาเขียนอธิบายเหตุผลในการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่นักศึกษาใช้เป็นหลัก ตัวอย่างเช่น

ปัญหาลำดับที่ 1 ปัญหาเด็กแรกเกิดตายด้วยโรคบาดทะยัก

1. **ขนาดของปัญหา** เนื่องจากมีโรคบาดทะยักในกลุ่มเด็กแรกเกิด 1 คน ในจำนวนเด็กเกิดมีชีพ พ.ศ. 2551 68 คน คิดเป็นร้อยละ 1.47 ซึ่งเกณฑ์ 0 - 25 ให้คะแนน 1

2. **ความรุนแรงของปัญหา** เมื่อเด็กเกิดโรคบาดทะยักแล้วมีโอกาสตายสูงมาก ใน พ.ศ. 2551 มีอัตราป่วยตายจากบาดทะยักในเด็กแรกเกิดร้อยละ 100 เกณฑ์กำหนดความรุนแรงของปัญหามากกว่า 76 - 100 ให้คะแนน 4

3. **ความยากง่ายในการแก้ปัญหา** การแก้ปัญหาในเรื่องเด็กเป็นโรคบาดทะยักนั้นแก้ไขได้ไม่ยาก โดยการป้องกันไม่ให้เกิดโรค ได้แก่ การส่งเสริมสุขภาพมารดา การฉีดวัคซีนป้องกันบาดทะยักในหญิงตั้งครรภ์และการรณรงค์ให้มาคลอดที่บุคลากรสาธารณสุข ให้ความรู้มารดาในขณะฝากครรภ์ และความรู้ด้านวิชาการในเรื่องการป้องกันโรคบาดทะยักในเด็กแรกเกิด โดยพยาบาลชุมชนนั้นสามารถทำได้และไม่มีปัญหาด้านความขัดแย้งกับศาสนา วัฒนธรรม เกณฑ์การพิจารณาของปัญหาที่สามารถแก้ไขได้ (ป้องกันได้) ไม่ยากนัก จึงให้คะแนน 3

4. ความร่วมมือของชุมชน การป้องกันไม่ให้เกิดโรคระบาดที่ยั่งยืน ชุมชนมักจะให้ความร่วมมือเพราะเมื่อเด็กเป็นแล้วจะมีอันตรายสูง ชุมชนจึงมีความวิตกกังวลค่อนข้างมาก ให้คะแนน 3

ส่วนที่ 3 การแก้ปัญหาอนามัยชุมชน

โดยนำปัญหาที่พบและได้จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเป็นลำดับที่ 1 แล้ว มาหาแนวทางในการแก้ปัญหา โดยจัดทำเป็นโครงการเพื่อการแก้ปัญหาตามบทบาทและศักยภาพของพยาบาลชุมชนที่รับผิดชอบงานในชุมชนที่กำหนดในสถานการณ์โดยมีหัวข้อดังนี้

ชื่อโครงการ	เป็นข้อความที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย
หลักการและเหตุผล	ประกอบด้วยเหตุผลและความสำคัญหรือความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการแก้ไขในส่วนนี้ให้มีข้อมูลสนับสนุนด้วย
วัตถุประสงค์	คือ สิ่งที่โครงการต้องการจะให้เกิดมีขึ้นในปริมาณและระยะเวลาที่กำหนด
เป้าหมาย	คือ สิ่งที่โครงการต้องการจะให้เกิดมีขึ้นในปริมาณที่แน่นอน ชัดเจน และระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้จะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายนิยมกำหนดด้วยตัวเลข
วิธีการดำเนินการ	เป็นการระบุวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินการที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาหรือการบรรลุเป้าหมายของโครงการ และมีการกำหนดตารางกำกับขั้นตอนการดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ระยะเวลา ทรัพยากร และผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน
งบประมาณ	เป็นการระบุงบประมาณเป็นหมวดหมู่ เช่น หมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น (ศึกษาได้จากหน่วยที่ 7)
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ	หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมที่ไม่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความคาดหมาย อาจเกิดขึ้นหรือไม่ก็ได้ เมื่อปัญหาได้รับการแก้ไขแล้วหรือเมื่อโครงการได้ดำเนินการแล้ว ประชาชนหรือชุมชนจะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง
การประเมินผล	ให้ระบุแนวทางที่จะทำให้ทราบถึงความสำเร็จของโครงการ โดยระบุดัชนีชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นในการประเมินผล

แนวทางการเขียนรายงานกิจกรรมที่ 2

การเขียนรายงานในกิจกรรมที่ 2 ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษา
- ส่วนที่ 2 การวางแผนการช่วยเหลือแต่ละปัญหา
- ส่วนที่ 3 การปฏิบัติตามแผน
- ส่วนที่ 4 การสรุปการช่วยเหลือครอบครัว
- ส่วนที่ 5 บรรณานุกรม

ข้อมูลทั่วไปของกรณีศึกษา

ส่วนที่ 1 การประเมินครอบครัวในการศึกษาข้อมูลครั้งแรก (ข้อมูลทั่วไป)

วัน/เดือน/ปี.....เวลา.....น. ถึง.....น.

1) ชื่อหัวหน้าครอบครัว.....ที่อยู่.....

และแผนที่ทางเข้าบ้าน (แยก 1 หน้า)

2) ข้อมูลของครอบครัว (สมาชิกทุกคน)

- ก. ชื่อ อายุ เพศ ศาสนา สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ และความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว และภาวะสุขภาพปัจจุบัน นำเสนอแบบสรุปย่อโดยใช้ตารางแผ่นหน้าสุดของแบบสำรวจอนามัยครอบครัว (ในภาคผนวก ซ)
- ข. ประเภทของครอบครัวตามลักษณะโครงสร้าง และแผนภูมิจีนครอบครัว (Family Genogram)
- ค. พัฒนกิจของครอบครัวในระยะที่ศึกษา (เปรียบเทียบพัฒนกิจของครอบครัวที่ศึกษากับหลักการของพัฒนกิจของครอบครัวในระยะดังกล่าวและให้เหตุผลประกอบกรณีที่ไม่เป็นไปตามหลักการ)
- ง. บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวตามพัฒนาการครอบครัว (ระบุชื่อและสถานภาพในครอบครัว)
  - การหารายได้
  - การจัดเตรียมอาหารและจัดการงานบ้าน
  - การอบรมสั่งสอนผู้เยาว์
  - การตัดสินใจกับปัญหาของครอบครัว เช่น ปัญหาสุขภาพ ปัญหาเศรษฐกิจ เป็นต้น
  - การติดต่อสมาคมกับสังคมภายนอก เช่น การร่วมกิจกรรมในชุมชน
- จ. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว (คู่สมรส บิดา มารดากับบุตร บุตรกับบุตร ฯลฯ)
- ฉ. ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับชุมชน เช่น การเป็นผู้นำ เป็นสมาชิกขององค์กรในชุมชน
- ช. สถานภาพทางเศรษฐกิจ (รายได้ รายจ่าย)
- ซ. ความเชื่อทางด้านสุขภาพและพฤติกรรมอนามัย (ภาวะปกติและเมื่อเจ็บป่วย)
- ฌ. สภาพที่อยู่อาศัยและสุขภาพสิ่งแวดล้อม เช่น ลักษณะบ้าน การกำจัดขยะ ส้วม เป็นต้น
- ญ. แหล่งประโยชน์ในชุมชนที่ครอบครัวใช้บริการ เช่น สถานพยาบาล ศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน-ชุมชน ธนาคาร ไร่รับจำนำ เป็นต้น

3) ข้อมูลส่วนบุคคลเฉพาะรายที่ศึกษาและสมาชิกในครอบครัวที่มีปัญหา เช่น หญิงหลังคลอด เด็กวัยทารก ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง หรือพิการ

ก. ประวัติสุขภาพในอดีต (ไม่มีผลโดยตรงต่อการเจ็บป่วยหรือปัญหาในปัจจุบัน เช่น การเจ็บป่วย และการรักษาที่ได้รับอุบัติเหตุ ผ่าตัด)

ข. สภาวะทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมในปัจจุบัน และการตรวจร่างกาย

ค. พยาธิสรีรภาพโดยสังเขปในรายที่เจ็บป่วย

ง. การรักษาหรือการช่วยเหลือที่ได้รับจากสถานบริการสุขภาพหรือการรักษาด้วยตนเอง (ระบุชนิดของยา ขนาดวิธีใช้ กลไกการออกฤทธิ์ และผลข้างเคียงของยา พร้อมทั้งคำแนะนำในการใช้ยา)

จ. บทบาทหน้าที่ของบุคคลที่ศึกษาต่อครอบครัว

ฉ. สัมพันธภาพของบุคคลที่ศึกษากับสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัว

ช. ความเชื่อและพฤติกรรมด้านสุขภาพอนามัย

4) การมองปัญหาและความสามารถในการเผชิญปัญหาของแต่ละบุคคลและครอบครัว (นักศึกษาวิเคราะห์จากข้อมูลที่รวบรวมได้)

5) สรุป ปัญหาสุขภาพของแต่ละบุคคล ปัญหาของครอบครัว และปัญหาสุขภาพิบาลสิ่งแวดล้อม ถ้าเป็นปัญหาสุขภาพให้เยี่ยมทุกคน โดยระบุชื่อบุคคลและปัญหา พร้อมกำหนดแผนการเยี่ยมของแต่ละคนที่มีปัญหาในแต่ละครั้งตามความสำคัญของปัญหา

แผนกำหนดการเยี่ยม

เยี่ยมครั้งที่ 1	วันที่	เยี่ยมปัญหา.....
เยี่ยมครั้งที่ 2	วันที่	เยี่ยมปัญหา.....
เยี่ยมครั้งที่ 3	วันที่	เยี่ยมปัญหา.....
เยี่ยมครั้งที่ 4	วันที่	เยี่ยมปัญหา.....

ส่วนที่ 2 การวางแผนช่วยเหลือแต่ละปัญหา ให้จัดทำเป็นตารางดังนี้

ปัญหาทางการแพทย์	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการพยาบาล	เกณฑ์การประเมินผล

- หมายเหตุ**
1. การวางแผนการช่วยเหลือแต่ละปัญหาให้แยกแต่ละปัญหาให้ชัดเจนเรียงลำดับตามความสำคัญของปัญหาในการเยี่ยมแต่ละครั้ง
  2. หากมีการเปลี่ยนแปลงให้ปรับแผนการช่วยเหลือได้

ส่วนที่ 3 การปฏิบัติตามแผน ให้นักศึกษาเขียนรายงานการเยี่ยมตามรูปแบบต่อไปนี้

รายงานการเยี่ยมครั้งที่ 1

วัน/เดือน/ปี.....ช่วงเวลา.....น. ถึงเวลา.....น.

สถานการณ์ขณะเยี่ยมบ้าน

การบันทึกรายงานการเยี่ยมบ้านให้บรรยายถึงเหตุการณ์ตั้งแต่เริ่มเยี่ยมจนกระทั่งลากลับสั้นๆ โดยอธิบายถึงกรณีศึกษาและสมาชิกในครอบครัวที่พบขณะเยี่ยม มีพฤติกรรมอย่างไร กิจกรรมที่สมาชิกกำลังกระทำอยู่ ประเด็นในการพูดเพื่อประเมินปัญหาของครอบครัว การตรวจวัด Vital signs และการช่วยเหลือที่ครอบครัวได้รับในการเยี่ยมบ้าน รวมทั้งสรุปปัญหาใหม่ที่พบด้วย (ประมาณ 5 - 7 บรรทัด เฉพาะที่สำคัญ)

วันที่เยี่ยม	ปัญหา	ข้อมูลจากการเยี่ยมและการช่วยเหลือ	ผู้เยี่ยม	ผลการเยี่ยม
ครั้งที่ 1 วันที่ 2 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2554 เวลา..... (วันที่จะไม่ตรงกับวันที่ศึกษาข้อมูลครั้งแรก)	1. ปัญหาของกรณีศึกษา - ระบุชื่อบุคคลและปัญหา 2. ปัญหาของสมาชิกในครอบครัว อาจมีได้หลายปัญหา 3. ปัญหาครอบครัว - ระบุปัญหาตามที่นักศึกษาวิเคราะห์ได้	1. การเขียนรายงานแต่ละปัญหาประกอบด้วยแบบแผนของ SOAP S: ..... O: ..... A: ..... P: ..... 2. การช่วยเหลือ (การให้คำแนะนำ การดูแล การสาธิต ฯลฯ) โดยอธิบายวิธีการช่วยเหลือโดยสังเขป 2.1..... 2.2..... 2.3..... 3. แผนการเยี่ยมครั้งต่อไป - ให้กำหนดว่าจะเยี่ยมเกี่ยวกับเรื่องใด - ระบุวันที่จะเยี่ยม - สำหรับปัญหาที่พบใหม่ ซึ่งไม่เคยวางแผนการช่วยเหลือมาก่อน ให้วางแผนการช่วยเหลือเพิ่มเติมตามรูปแบบต่อไป	ลงชื่อ..... วันที่..... (จะเป็นวันที่เยี่ยมครั้งที่ 1)	ผลการเยี่ยมเขียนให้ตรงกับปัญหาที่ประเมิน ผลการเยี่ยมเป็นอย่างไรในแต่ละปัญหา (จะประเมินในการเยี่ยมครั้งนี้หรือครั้งต่อไป ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหา) ลงชื่อผู้ที่ประเมินผลการเยี่ยม..... วันที่..... (จะเป็นวันที่ติดตามประเมินผล)

การวางแผนช่วยเหลือปัญหาที่พบใหม่ (ถ้ามีปัญหาใหม่เพิ่มจะต้องวางแผนการช่วยเหลือ)

ปัญหาทางการพยาบาล	วัตถุประสงค์	กิจกรรมการพยาบาล	เกณฑ์การประเมินผล

รายงานการเยี่ยมครั้งที่ 2

วัน/เดือน/ปี.....ช่วงเวลา.....น. ถึงเวลา.....น.

สถานการณ์ .....

วันที่เยี่ยม	ปัญหา	ข้อมูลจากการเยี่ยม และการช่วยเหลือ	ผู้เยี่ยม	ผลการเยี่ยม
ครั้งที่ 2 วันที่ 9 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2554 เวลา.....	1. ระบุปัญหาเดิม ที่ยังไม่ได้แก้ไข หรือแก้ไขให้ยังไม่หมด หรือ 2. ระบุปัญหาใหม่ตามที่ นักศึกษาได้พบ ขณะเยี่ยมครั้งนี้	1. การเขียนรายงานแต่ละ ปัญหาประกอบด้วยแบบแผน ของ SOAP S: ..... O: ..... A: ..... P: ..... 2. การช่วยเหลือ 2.1 ..... 2.2 ..... 2.3 ..... 3. แผนการเยี่ยมครั้งต่อไป	ลงชื่อ..... วันที่..... (วันที่จะเป็น วันที่เยี่ยมครั้งที่ 2)	ผลการเยี่ยม เป็นอย่างไร ในแต่ละปัญหา ลงชื่อ..... วันที่.....

รายงานการเยี่ยมครั้งที่ 3 (รูปแบบเหมือนครั้งที่ 2)

วัน/เดือน/ปี.....ช่วงเวลา.....น. ถึงเวลา.....น.
 สถานการณ์ .....

วันที่เยี่ยม	ปัญหา	ข้อมูลจากการเยี่ยม และการช่วยเหลือ	ผู้เยี่ยม	ผลการเยี่ยม
ครั้งที่ 3 วันที่ 16 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2554 เวลา.....	1. ระบุปัญหาเดิม ที่ยังไม่ได้แก้ไข หรือแก้ไขให้ยังไม่หมด หรือ 2. ระบุปัญหาใหม่ตาม ที่นักศึกษาได้พบ ขณะเยี่ยมครั้งนี้	1. การเขียนรายงานแต่ละ ปัญหาประกอบด้วยแบบแผน ของ SOAP S: ..... O: ..... A: ..... P: ..... 2. การช่วยเหลือ 2.1 ..... 2.2 ..... 2.3 ..... 3. แผนการเยี่ยมครั้งต่อไป	ลงชื่อ..... วันที่..... (วันที่จะเป็น วันที่เยี่ยมครั้งที่ 3)	ผลการเยี่ยม เป็นอย่างไร ในแต่ละ ปัญหา ลงชื่อ..... วันที่.....

หมายเหตุ: ในกรณีที่ปัญหาเดิมยังไม่ได้แก้ไข หรือแก้ไขไม่หมด ให้เขียนข้อมูลการเยี่ยมและการช่วยเหลือโดยละเอียดครบถ้วน และชัดเจน (ไม่ควรเขียนว่าข้อมูลเหมือนเดิม หรือให้การช่วยเหลือเหมือนเดิม)

ส่วนที่ 4 สรุปการช่วยเหลือครอบครัว ประกอบด้วย วัน/เดือน/ปี.....ช่วงเวลา.....น. ถึงเวลา.....น.

- 4.1 ปัญหาของครอบครัว
- 4.2 การดำเนินการช่วยเหลือ
- 4.3 อุปสรรคของการปฏิบัติตามแผน
- 4.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานที่เหมาะสมต่อไป

ส่วนที่ 5 บรรณานุกรมไม่น้อยกว่า 4 เล่ม โดยมีตำราหรือวารสารภาษาอังกฤษ 1 เล่ม ที่จัดพิมพ์ไม่เกิน 5 ปี

หมายเหตุ นักศึกษาต้องเขียนสรุปครั้งสุดท้าย ส่วนที่ 4 ให้ละเอียดทั้งวันที่ เวลา

แนวทางการเขียนรายงานกิจกรรมที่ 3
(การซักประวัติ ตรวจร่างกาย และการรักษาพยาบาลเบื้องต้น)

ให้นักศึกษาเขียนรายงานตามแบบฟอร์มที่กำหนดตามแบบบันทึกการฝึกเฉพาะกรณี การซักประวัติ ตรวจร่างกาย และการรักษาพยาบาลเบื้องต้น ดังนี้

ชื่อผู้ป่วย _____ OPD No. _____ อายุ _____ ปี เพศ _____

สัญชาติ _____ เชื้อชาติ _____ ศาสนา _____

ภูมิลำเนาเดิม _____

ที่อยู่ปัจจุบัน _____

ชื่อผู้บันทึก _____ วันที่ _____ เวลา _____

รหัสนักศึกษา _____

โรงพยาบาล _____ หมายเลขโทรศัพท์ _____

ประวัติการเจ็บป่วย (ศึกษาจากเรื่องที่ 10.3.2 และหน่วยที่ 12)

1. อาการสำคัญ (Chief Complaints)

_____

2. ประวัติการเจ็บป่วยปัจจุบัน (Present Illness)

(ตำแหน่งที่เกิด เวลาที่เกิดอาการ ระยะเวลา ลักษณะอาการ อาการปวดร้าว อาการอื่นที่เกิดร่วมกันรวมทั้งการรักษาที่ได้รับมาก่อน)

_____

_____

3. ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต (Past History)

(อายุขณะป่วย อาการ การวินิจฉัย การรักษาและผลการรักษา)

_____

4. ประวัติครอบครัว (Family History)

_____

5. ประวัติส่วนตัวและพฤติกรรมของผู้ป่วย (Personal History)

☆ สถานภาพสมรส _____ อาชีพ _____ รายได้ _____

☆ อาหาร _____

☆ เครื่องดื่ม _____

☆ ยา _____

☆ การออกกำลังกาย _____

☆ การนอนหลับ _____

☆ การใช้เวลารว่าง _____

6. การทบทวนอาการตามระบบ (จากการซักประวัติ)

7. การตรวจร่างกายตามระบบ

- ☆ อุณหภูมิ _____ °ซ. อัตราการเต้นของชีพจร _____ ครั้ง/นาที อัตราการหายใจ _____ ครั้ง/นาที
- ☆ ความดันโลหิต - ท่าตั้ง _____ mmHg. - ท่านอน _____ mmHg.
- ☆ น้ำหนัก _____ กิโลกรัม ส่วนสูง _____ เซนติเมตร BMI = _____ กก./ม.²
- ☆ ลักษณะทั่วไป _____
- ☆ ผิวหนัง _____
- ☆ ศีรษะและหน้า _____
- ☆ ตา _____
- ☆ หู _____
- ☆ จมูก _____
- ☆ ช่องปาก _____
- ☆ คอ _____
- ☆ ต่อมน้ำเหลือง _____
- ☆ เต้านม _____
- ☆ ปอด _____
- ☆ หัวใจ _____
- ☆ ท้อง _____
- ☆ ระบบสืบสาวะและระบบสืบพันธุ์ _____
- ☆ แขนขา _____
- ☆ ระบบประสาท _____
- ☆ สุขภาพจิต _____

8. สรุปอาการผิดปกติที่ตรวจพบ

9. การวินิจฉัยโรค _____

10. การรักษาพยาบาลเบื้องต้น

10.1 การให้ยา

10.2 กลไกการออกฤทธิ์ของยา ผลข้างเคียง และข้อควรระวัง

10.3 การให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวและการใช้ยา

10.4 Consult/ส่งต่อ

---

11. สรุปกรณีศึกษา _____

12. บรรณานุกรม _____

ขอรับรองว่านักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการตรวจและรักษาพยาบาลเบื้องต้นจริง

ลงชื่อผู้รับรอง _____ ลายเซ็น

(_____)

ตำแหน่ง _____ (แพทย์ พยาบาลวิชาชีพ
พยาบาลเวชปฏิบัติ หรือ
ผู้รับผิดชอบหน่วยงาน)

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

3. การส่งรายงาน

การส่งรายงานครั้งที่ 1 ให้ส่งกิจกรรมที่ 1 และกิจกรรมที่ 3 ในวันเสาร์ที่เข้าฝึกเสริมทักษะ

กิจกรรมที่ 1 ให้ส่งรายงาน 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ด้าน คือ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลสถานะ-สุขภาพและข้อมูลด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ให้แสดงอัตราโดยใช้สถิติที่เหมาะสมประกอบการวิเคราะห์และนำเสนอเป็นตาราง กราฟ แผนภูมิที่น่าสนใจทั้งขนาดและการให้สี ทั้งนี้ภายใต้ภาพโปรดแปลความหมายของข้อมูล อธิบายอย่างมีเหตุผลประกอบโดยมิต้องให้ความเห็นใดๆ

ส่วนที่ 2 การวินิจฉัยปัญหาอนามัยชุมชน ภายหลังจากวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ด้านแล้วจะต้องให้การวินิจฉัยปัญหาอนามัยชุมชนโดยเขียนปัญหาที่ได้ทั้งหมด ข้อมูลสนับสนุนปัญหานั้นๆ และเกณฑ์ของแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ เกณฑ์จปฐ. หรือเกณฑ์อื่นๆ ซึ่งเทียบเคียงเป็นมาตรฐานเปรียบเทียบได้ การนำเสนอส่วนนี้อาจนำเสนอเป็น 3 คอลัมน์ คือ ปัญหาอนามัยชุมชน ข้อมูลสนับสนุน (จากโจทย์) และเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้เปรียบเทียบ

- การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยจัดทำเป็นตารางและให้คะแนนในแต่ละปัญหา
- นำปัญหาที่ได้คะแนนสูงสุดมาอภิปราย พร้อมแสดงข้อมูลสนับสนุนการให้คะแนนแต่ละองค์

ประกอบ

ทั้งนี้อาจารย์จะได้มอบหมายให้นักศึกษาแต่ละคนนำเสนอทั้ง 2 ส่วนในวันอาทิตย์ ซึ่งนักศึกษาจะต้องเตรียมการโดยเขียนลงกระดาษปรีฟ หรือหลังกระดาษโปสเตอร์ที่ใช้แล้วก็ได้ ดังนั้นจึงควรเตรียมกระดาษมาให้พร้อมใช้ในวันอาทิตย์

กิจกรรมที่ 2 ให้ส่งรายละเอียดเกี่ยวกับครอบครัวที่ศึกษา ได้แก่ ข้อมูลของครอบครัวและภาวะสุขภาพ เพื่อที่อาจารย์จะได้นำไปประกอบการจัดการเรียนการสอนในวันอาทิตย์

กิจกรรมที่ 3 ให้ส่งรายงานการตรวจรักษาพยาบาลเบื้องต้น 1 ราย ทั้งนี้อาจารย์จะได้นำไปประกอบการจัดการเรียนการสอนในวันอาทิตย์

การส่งรายงานครั้งที่ 2 ให้ส่งทั้ง 3 กิจกรรมก่อนวันสอบ 1 สัปดาห์ โดยจะต้องส่งให้อาจารย์ประจำกลุ่มที่รับผิดชอบ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ให้ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ ทั้งส่วนที่ 1, 2 และส่วนที่ 3 (โครงการแก้ปัญหาอนามัยชุมชน)

กิจกรรมที่ 2 ให้ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์

กิจกรรมที่ 3 ให้ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ทั้ง 3 กรณี

หมายเหตุ จะไม่รับรายงานในวันสอบไล่ หากไม่สามารถส่งรายงานก่อนสอบ 1 สัปดาห์อาจารย์ไม่สามารถประเมินผลการสอบได้

สำหรับกิจกรรมที่ 2 และกิจกรรมที่ 3 นั้น จะต้องแนบบแบบฟอร์มการขออนุญาตและการรับรองการฝึกปฏิบัติให้เรียบร้อย หากไม่แนบไปกับรายงานจะถือว่า **สอบไม่ผ่านภาคปฏิบัติ** ของชุดวิชานี้

การประเมินผลการฝึกเฉพาะกรณี

แนวทางการประเมินผลการเขียนรายงานการศึกษาในกิจกรรมที่ 1 (การศึกษาชุมชนและการแก้ปัญหา
อนามัยชุมชน)

หัวข้อการประเมิน	พฤติกรรมที่พึงประสงค์
1. การวิเคราะห์ การนำเสนอ และการแปล ความหมายของข้อมูล (8 คะแนน)	1. จำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ นำเสนอโดยวิธีการทางสถิติ ภาพสี น่าสนใจพร้อมแปลความหมายข้อมูลได้ชัดเจน
2. การวินิจฉัยปัญหาอนามัยชุมชน พร้อมข้อมูลสนับสนุน (8 คะแนน)	2. ระบุปัญหาได้ชัดเจน ครบถ้วน มีข้อมูลสนับสนุนที่ถูกต้องและเป็นไปได้
3. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (4 คะแนน)	3. ให้นำหนักคะแนนในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาให้เหมาะสม กับข้อมูล ถูกต้องตามหลักวิชาการ และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ
4. การวางแผนโครงการพยาบาล อนามัยชุมชน (24 คะแนน) 4.1 ชื่อโครงการ (1 คะแนน) 4.2 หลักการและเหตุผล (3 คะแนน) 4.3 การวางแผน 4.3.1 วัตถุประสงค์ (2 คะแนน) 4.3.2 เป้าหมาย (2 คะแนน) 4.3.3 วิธีการดำเนินการ (9 คะแนน) 4.3.4 งบประมาณ (2 คะแนน) 4.3.5 การประเมินผล (3 คะแนน) 4.3.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ จากโครงการ (2 คะแนน)	4. การวางแผนโครงการประกอบด้วย 4.1 การระบุชื่อโครงการชัดเจนเข้าใจง่ายและสอดคล้องกับสาระใน โครงการ 4.2 ในหลักการและเหตุผลมีการระบุความสำคัญและความจำเป็นที่ ต้องดำเนินการวางแผนโครงการตามหลักวิชาการ และมีข้อมูล สนับสนุนชัดเจน 4.3 การวางแผน มีการ 4.3.1 ระบุวัตถุประสงค์ตรงตามปัญหา 4.3.2 ระบุเป้าหมายที่สอดคล้องกับปัญหาและมีความเป็นไปได้ 4.3.3 บอกวิธีการดำเนินการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และ สามารถปฏิบัติได้ ระบุขั้นตอนในการดำเนินการได้ถูกต้อง ครบถ้วน และเหมาะสมกับระยะเวลา (แสดงผังควบคุม กำกับกิจกรรมเป็นโครงการระยะสั้น) 4.3.4 ระบุงบประมาณที่ใช้ได้เหมาะสมกับคุณภาพของทรัพยากร และลักษณะงาน รวมทั้งจัดหมวดหมู่ได้อย่างถูกต้อง 4.3.5 ระบุดัชนีชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการรวบรวมข้อมูล ได้ถูกต้องตามหลักวิชาการ 4.3.6 บอกประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการที่มีความเป็น ไปได้ภายหลังสิ้นสุดโครงการ
5. บรรณานุกรม (1 คะแนน)	5. ระบุชื่อหนังสือที่ใช้ประกอบการเขียนรายงานไม่น้อยกว่า 4 เล่ม ภาษาอังกฤษ 1 เล่ม ซึ่งอาจเป็นตำราหรือวารสารที่พิมพ์ไม่เกิน 5 ปี ด้วยรูปแบบที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและสำเนาเนื้อหา เฉพาะส่วนที่อ้างอิงแนบมาด้วย

แนวทางการประเมินผลการเขียนรายงานการศึกษาในกิจกรรมที่ 2 (การเยี่ยมชมช่วยเหลือครอบครัว)

หัวข้อการประเมิน	พฤติกรรมที่พึงประสงค์
<p>1. การประเมินครอบครัว (10 คะแนน)</p> <p>1.1 การรวบรวมข้อมูลทั่วไปของครอบครัว (3 คะแนน)</p> <p>1.1.1 ชื่อ อายุ เพศ ศาสนา สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว</p> <p>1.1.2 ประเภทของครอบครัว ตามลักษณะโครงสร้าง</p> <p>1.1.3 บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว ตามพัฒนาการของครอบครัว รวมทั้งการปฏิบัติพัฒนากิจอื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การหารายได้ - การจัดเตรียมอาหาร และจัดการงานบ้าน - การอบรมสั่งสอนผู้เยาว์ - การตัดสินใจ - การติดต่อสมาคมกับสังคมภายนอก ฯลฯ <p>1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลเฉพาะรายที่ศึกษา (3 คะแนน)</p> <p>1.2.1 ประวัติสุขภาพในอดีต</p> <p>1.2.2 การตรวจร่างกาย</p> <p>1.2.3 สภาวะทางกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมในปัจจุบัน</p> <p>1.2.4 การรักษาหรือการช่วยเหลือที่ได้รับจากสถานบริการสาธารณสุข หรือการรักษาด้วยตนเอง</p>	<p>1. การประเมินครอบครัว มีดังนี้</p> <p>1.1 รวบรวมข้อมูลทั่วไปของครอบครัวได้ครบถ้วนทุกคนในครอบครัว โดยข้อมูลจะต้องมีความเชื่อถือได้ และเพียงพอต่อการสรุปปัญหา</p> <p>1.2 ระบุข้อมูลส่วนบุคคลเฉพาะรายที่ศึกษาได้อย่างครบถ้วนและชัดเจน</p>

หัวข้อการประเมิน	พฤติกรรมที่พึงประสงค์
<p>1.2.5 บทบาทหน้าที่ของบุคคลที่ศึกษาต่อครอบครัว</p> <p>1.2.6 สัมพันธภาพของบุคคลที่ศึกษากับสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัว</p> <p>1.2.7 ทศนคติหรือความเชื่อด้านสุขภาพอนามัย</p> <p>1.3 การระบุปัญหาของบุคคลและครอบครัว พร้อมทั้งกำหนดแผนการเยี่ยมในแต่ละครั้ง (3 คะแนน)</p> <p>1.4 การศึกษาการมองปัญหา และความสามารถในการเผชิญปัญหาของบุคคลและครอบครัว (1 คะแนน)</p>	<p>1.3 ระบุปัญหาของบุคคลและครอบครัว ได้ครอบคลุมทุกปัญหาพร้อมกำหนดแผนการเยี่ยมในแต่ละครั้งตามลำดับความสำคัญของปัญหา</p> <p>1.4 อธิบายการมองปัญหาและความสามารถในการเผชิญปัญหาของบุคคลและครอบครัวได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน</p>
<p>2. การวางแผนช่วยเหลือ (8 คะแนน)</p> <p>2.1 การระบุปัญหาในรายที่ศึกษา (2 คะแนน)</p> <p>2.2 วัตถุประสงค์ (2 คะแนน)</p> <p>2.3 วิธีปฏิบัติ (3 คะแนน)</p> <p>2.4 เกณฑ์การประเมินผล (1 คะแนน)</p>	<p>2. การวางแผนช่วยเหลือ ได้มีการ</p> <p>2.1 ระบุปัญหาได้ครอบคลุมและสอดคล้องกับข้อมูล</p> <p>2.2 ระบุวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับปัญหาและมีความเป็นไปได้</p> <p>2.3 บอกวิธีปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักวิชาการและสามารถปฏิบัติได้</p> <p>2.4 ระบุวิธีการประเมินผลและเกณฑ์ที่สามารถวัดได้ชัดเจน</p>
<p>3. การปฏิบัติตามแผน (36 คะแนน) โดยให้คะแนนรายงานการเยี่ยมแต่ละครั้ง ละ 12 คะแนน แบ่งเป็น</p> <p>3.1 สถานการณ์ขณะเยี่ยม (1 คะแนน)</p> <p>3.2 ปัญหา (1 คะแนน)</p>	<p>3. การปฏิบัติตามแผน จากการติดตามเยี่ยมไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง (ไม่นับรวมการศึกษาข้อมูลครั้งแรก) จะต้องมีบันทึกข้อมูลการเยี่ยมทุกครั้งอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และชัดเจนโดยใช้หลักการเขียนแบบ SOAP (ตามตัวอย่างรายงานการเยี่ยมบ้าน)</p> <p>3.1 สถานการณ์ขณะเยี่ยมแสดงพฤติกรรมของกรณีศึกษาชัดเจนและบ่งบอกถึงพฤติกรรมของผู้ลงนามรับรองการเยี่ยม</p> <p>3.2 สามารถเลือกปัญหาที่ทำการช่วยเหลือได้เหมาะสมตามลำดับความสำคัญ</p>

หัวข้อการประเมิน	พฤติกรรมที่พึงประสงค์
<p>3.3 ข้อมูลจากการเยี่ยม การวิเคราะห์ข้อมูล และ วัตถุประสงค์ (SOAP) (4 คะแนน)</p> <p>3.4 การช่วยเหลือและการวางแผน เยี่ยมครั้งต่อไป (5 คะแนน)</p> <p>3.5 ผลการเยี่ยม (1 คะแนน)</p>	<p>3.3 แสดงการรวบรวมข้อมูลของแต่ละปัญหาได้อย่างครอบคลุมและ วิเคราะห์ปัญหาได้ถูกต้องชัดเจน รวมทั้งสามารถเขียนวัตถุประสงค์ ของการช่วยเหลือได้สอดคล้องกับปัญหา</p> <p>3.4 การช่วยเหลือและการวางแผนเยี่ยมครั้งต่อไป</p> <p>3.4.1 ระบุวิธีการให้การช่วยเหลือครอบครัวโดยการให้การพยาบาล ให้คำแนะนำสาริต และดูแลแต่ละบุคคลและครอบครัวได้ สอดคล้องกับปัญหา ถูกต้อง ครบถ้วน และมีความเป็นไปได้</p> <p>3.4.2 อธิบายการวางแผนการเยี่ยมครั้งต่อไป และวางแผน การช่วยเหลือปัญหาที่พบใหม่อย่างถูกต้องและเหมาะสม</p> <p>3.5 สรุปประเมินผลการช่วยเหลือตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในแผนการเยี่ยม ได้ถูกต้อง และครอบคลุมทั้งร่างกายและจิตสังคมของสมาชิกแต่ละ คนในครอบครัว</p>
<p>4. สรุป (4 คะแนน)</p>	<p>4. สรุปปัญหาของครอบครัวและผลการดำเนินการช่วยเหลือ เมื่อติดตาม เยี่ยมครบ 4 ครั้ง รวมทั้งบอกอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินการ ช่วยเหลือที่เหมาะสมต่อไปได้ครอบคลุมชัดเจนและมีความเป็นไปได้ตาม หลักวิชาการ</p>
<p>5. บรรณานุกรม (2 คะแนน)</p>	<p>5. ระบุหนังสือหรือเอกสารที่ใช้ประกอบการเขียนรายงานไม่น้อยกว่า 4 เล่ม ภาษาอังกฤษ 1 เล่ม ซึ่งอาจเป็นตำรา หรือวารสารที่พิมพ์ไม่เกิน 5 ปี และสำเนาเนื้อหาเฉพาะส่วนที่อ้างอิงแนบมาด้วย ด้วยรูปแบบที่ถูกต้อง ตามหลักวิชาการ</p>

แนวทางการประเมินผลการเขียนรายงานกิจกรรมที่ 3 (การซักประวัติ การตรวจร่างกาย และ การให้การรักษายาบาลเบื้องต้น)

หัวข้อการประเมิน	พฤติกรรมที่พึงประสงค์
1. การซักประวัติ (10 คะแนน) 1.1 อาการนำ/อาการสำคัญ (2 คะแนน) 1.2 ประวัติการเจ็บป่วย (2 คะแนน) 1.3 ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต (2 คะแนน) 1.4 ประวัติครอบครัว (2 คะแนน) 1.5 ประวัติส่วนตัวและพฤติกรรมของผู้ป่วย (2 คะแนน)	1.1 ระบุอาการสำคัญที่นำผู้ป่วยมาโรงพยาบาลได้ชัดเจนถูกต้องตามหลักการ 1.2 ระบุประวัติการเจ็บป่วยปัจจุบัน คือ วันที่เริ่มป่วย ลักษณะอาการ การดำเนินโรค 1.3 ระบุประวัติการเจ็บป่วยในอดีตซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการเจ็บป่วยครั้งนี้ได้อย่างครอบคลุม 1.4 ระบุประวัติครอบครัวที่สำคัญและสัมพันธ์กับการเจ็บป่วยของผู้ป่วย 1.5 ระบุประวัติส่วนตัวและพฤติกรรมของผู้ป่วยที่สัมพันธ์กับการเจ็บป่วยของผู้ป่วยได้อย่างครอบคลุม
2. การตรวจร่างกายตามระบบ (32 คะแนน) 2.1 - 2.16 ลักษณะทั่วไป ผิวหนัง สีระะและใบหน้า ตา หู จมูก ช่องปาก คอ ต่อม้ำเหลือง เต้านม ปอด หัวใจ ท้อง ระบบสืบสวะ และระบบสืบพันธุ์ แขน ขา ระบบประสาท	2.1 - 2.16 เขียนผลการตรวจตามระบบและตามรูปแบบที่กำหนดให้ ได้ตามหลักวิชาการและใช้ศัพท์เทคนิคที่วิชาชีพอื่นยอมรับว่าเป็นภาษาสากล และใช้เทคนิคการตรวจ ดู คลำ เคาะ ฟัง ได้ถูกต้อง
3. การสรุปอาการผิดปกติ (4 คะแนน)	3. สรุปอาการผิดปกติได้อย่างชัดเจน สมบูรณ์
4. การวินิจฉัยโรค (4 คะแนน)	4. ระบุการวินิจฉัยโรคสอดคล้องกับอาการและการตรวจพบ
5. การให้การช่วยเหลือ/ให้คำแนะนำ (8 คะแนน)	5. ระบุการให้การช่วยเหลือ การให้คำแนะนำสอดคล้องตามผลการตรวจ ทั้งเป็นการส่งเสริมสุขภาพ หรือส่งต่อรักษาที่อื่น
6. การให้ยา (4 คะแนน)	6. ระบุชนิดของยาที่ให้อย่างละเอียด ทั้งนี้ต้องให้ยาภายใต้การนิเทศของแพทย์ หรือพยาบาลวิชาชีพทุกครั้ง
7. กลไกการออกฤทธิ์ยา (4 คะแนน)	7. ศึกษาค้นคว้ากลไกการออกฤทธิ์ยาและผลข้างเคียงของยาจากตำราที่อ้างอิงได้
8. สรุปกรณีศึกษา (2 คะแนน)	8. สรุปกรณีศึกษาได้อย่างชัดเจน กระชับ แสดงความรู้ความสามารถที่ได้ศึกษาจากเอกสารและฝึกปฏิบัติกับผู้นิเทศ
9. บรรณานุกรม (2 คะแนน)	9. เขียนบรรณานุกรมถูกต้องตามหลักวิชาการ

แนวทางการประเมินผลการมีส่วนร่วมการสอบภาคปฏิบัติการพยาบาล

หัวข้อการประเมิน	พฤติกรรมที่พึงประสงค์
<p>1. เจตคติและการเตรียมตัวในการศึกษา (10 คะแนน)</p> <p>1.1 การแต่งกาย (3 คะแนน)</p> <p>1.2 การตรงต่อเวลา (3 คะแนน)</p> <p>1.3 ความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย (4 คะแนน)</p>	<p>1.1 แต่งกายสุภาพเหมาะสมกับการศึกษาวิชาการพยาบาลชุมชน</p> <p>1.2 เข้ารับการสอบตรงต่อเวลาและครบตามจำนวนชั่วโมงที่กำหนดไว้</p> <p>1.3 มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยส่งงานตามกำหนดเวลาอย่างสมบูรณ์ และรับผิดชอบต่อผลงานที่ตนเองศึกษาบนพื้นฐานการมีจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล</p>
<p>2. การนำเสนอผลการศึกษา (40 คะแนน)</p> <p>2.1 เทคนิคการนำเสนอ/อุปกรณ์/สื่อ (10 คะแนน)</p> <p>2.2 เนื้อหานำเสนอถูกต้อง (10 คะแนน)</p> <p>2.3 บุคลิกภาพ/ท่าทางตามบทบาทพยาบาลชุมชน (10 คะแนน)</p> <p>2.4 การใช้เวลานำเสนอ (10 คะแนน)</p>	<p>2.1 มีเทคนิคการนำเสนอด้วยสื่อที่ถูกต้อง เหมาะสม น่าสนใจ</p> <p>2.2 เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชาการ</p> <p>2.3 มีบุคลิกภาพ/ท่าทางเหมาะสมกับบทบาทพยาบาลชุมชน</p> <p>2.4 การใช้เวลาในการนำเสนอตามกำหนด</p>
<p>3. การซักประวัติ การตรวจร่างกาย และการรักษาพยาบาลเบื้องต้น (10 คะแนน)</p> <p>3.1 การซักประวัติ (2 คะแนน)</p> <p>3.2 การตรวจร่างกายและการวินิจฉัยโรค (4 คะแนน)</p> <p>3.3 การรักษาโรคเบื้องต้นและกลไกการออกฤทธิ์ยา (2 คะแนน)</p> <p>3.4 การให้การช่วยเหลือ (2 คะแนน)</p>	<p>3.1 ซักประวัติได้อย่างเป็นระบบ ครบคลุม และถูกต้อง</p> <p>3.2 ใช้เทคนิคการตรวจร่างกายได้ถูกต้อง และวินิจฉัยโรคสอดคล้องกับการซักประวัติและการตรวจร่างกาย</p> <p>3.3 ให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นภายในขอบเขตของวิชาชีพและสอดคล้องตามผลการตรวจวินิจฉัย และได้ศึกษากลไกการออกฤทธิ์ยา โดยมีเอกสารอ้างอิงที่เชื่อถือได้</p> <p>3.4 ให้การช่วยเหลือเพื่อบรรเทาอาการได้อย่างถูกต้องเหมาะสม</p>
<p>4. การแสดงความคิดเห็น (25 คะแนน)</p> <p>4.1 การมีเหตุผล (10 คะแนน)</p> <p>4.2 แสดงความคิดเห็นตรงประเด็น (5 คะแนน)</p> <p>4.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (10 คะแนน)</p>	<p>4.1 มีเหตุผลถูกต้องตามหลักวิชาการ</p> <p>4.2 ตรงประเด็น กะทัดรัด</p> <p>4.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์</p>

หัวข้อการประเมิน	พฤติกรรมที่พึงประสงค์
<p>5. การมีส่วนร่วมในการอภิปราย (10 คะแนน)</p> <p>5.1 การซักถาม เสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม (4 คะแนน)</p> <p>5.2 ความสนใจ กระตือรือร้น (3 คะแนน)</p> <p>5.3 บทบาทสมาชิกที่ดีในกลุ่ม (3 คะแนน)</p>	<p>5.1 มีการซักถามและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในกลุ่ม</p> <p>5.2 มีความสนใจและกระตือรือร้น</p> <p>5.3 มีบทบาทเป็นสมาชิกที่ดีในกลุ่มโดยเคารพกติการายาท</p>
<p>6. ผลการอภิปราย (5 คะแนน)</p> <p>6.1 มีส่วนร่วมให้การอภิปรายดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ การเรียนการสอน (5 คะแนน)</p>	<p>6.1 มีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่มเป็นระยะๆ ให้ความร่วมมือช่วยเหลือกลุ่มให้ดำเนินการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์และได้แสดงความรู้ในการเสนอข้อคิดเห็นได้ชัดเจน</p>

การฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล

การฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล (วันเสาร์ - อาทิตย์ ครั้งที่ 1)

วัตถุประสงค์

เมื่อสิ้นสุดการฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาลแล้วนักศึกษา

1. สามารถรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล จัดลำดับความสำคัญของปัญหา และวางแผนงานในการแก้ไขปัญหาของชุมชนในสถานการณ์จริงของชุมชนได้
2. ระบุปัญหาของครอบครัวและวางแผนการช่วยเหลือครอบครัวที่เลือกเป็นกรณีศึกษาได้ถูกต้อง
3. สามารถประเมินผู้ป่วยโดยวิธีการซักประวัติ ตรวจร่างกาย รวมทั้งอธิบายการให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้น การช่วยเหลือผู้ป่วยที่เลือกเป็นกรณีศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับปัญหาและสถานการณ์
4. มีทักษะและเจตคติที่ดีต่อการทำหน้าที่ตามขอบเขตความรับผิดชอบของพยาบาลอนามัยชุมชน
5. มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นร่วมกับอาจารย์ กลุ่มนักศึกษา และชุมชน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทำความเข้าใจกับบทเรียนในเอกสารการสอน และจัดทำรายงานกรณีศึกษาที่ได้รับมอบหมายได้ถูกต้อง

วิธีการดำเนินการ

นักศึกษาควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดการฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาลตามที่มหาวิทยาลัยแจ้งให้ทราบ อาทิ กำหนดวัน เวลา สถานที่ฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล
2. เตรียมตัวให้พร้อมก่อนที่จะเข้ารับการฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล ดังนี้
  - 2.1 จัดเวลาให้ตนเองสามารถเข้ารับการฝึกเสริมทักษะฯ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
  - 2.2 ศึกษาเอกสารการสอนชุดวิชาการพยาบาลชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น ก่อนเข้าฝึกปฏิบัติ
  - 2.3 ประมวลความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนกับนักศึกษาในกลุ่ม
  - 2.4 ประมวลปัญหาจากการศึกษาเอกสารการสอนและการฝึกปฏิบัติการพยาบาลเพื่อเข้าร่วมอภิปรายกับอาจารย์สอนเสริม
  - 2.5 จัดทำรายงานการศึกษากิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ 2 (ข้อมูลครอบครัวและภาวะสุขภาพ) และกิจกรรมที่ 3 เพื่อส่งให้อาจารย์ในวันเสาร์ที่มีการสอนเสริมฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล
3. เข้ารับการฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาลและปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด คือ วันเสาร์เข้าศึกษาในชุมชน วันอาทิตย์ฝึกที่ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัด
4. ประเมินผลการเข้าฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาลตามแบบฟอร์มที่กำหนด

- หมายเหตุ
1. แต่งกายด้วยเครื่องแบบพยาบาลชุมชนสีฟ้า หรือ กางเกงสีดำและเสื้อสีฟ้าพยาบาลชุมชน รองเท้าหุ้มส้นที่เหมาะสมกับการเดินสำรวจชุมชน ในการเข้าฝึกปฏิบัติการครั้งที่ 1 ในวันเสาร์ เตรียมเครื่องวัดความดันโลหิต หูฟัง ไฟฉาย ไม้กดลิ้น ไม้เคาะเข่า ให้พร้อม
  2. จัดหากระดาษปรู๊ฟหรือกระดาษโปสเตอร์ที่ใช้แล้ว ปากกา และกระดาษกาว เพื่อใช้ในการนำเสนอข้อมูล

กิจกรรมการฝึกเสริมทักษะ

นักศึกษาปฏิบัติกิจกรรมดังนี้

1. ศึกษาชุมชน

- 1.1 สํารวจชุมชนตามที่อาจารย์มอบหมายตามแบบฟอร์มที่กำหนด (ดูในภาคผนวก)
- 1.2 วิเคราะห์ข้อมูลและวินิจฉัยปัญหาอนามัยชุมชน
- 1.3 ลำดับปัญหาอนามัยชุมชน
- 1.4 กำหนดแนวทางแก้ปัญหอนามัยชุมชน
- 1.5 รวบรวมอภิปรายเกี่ยวกับชุมชนที่ศึกษา

2. ศึกษาครอบครัว

- 2.1 ประเมินครอบครัว
- 2.2 กำหนดแนวทางช่วยเหลือครอบครัว
- 2.3 รวบรวมอภิปรายเกี่ยวกับครอบครัวที่ศึกษา

3. ฝึกทักษะการซักประวัติ การตรวจร่างกายตามระบบต่างๆ (กิจกรรมที่ 3)

4. การนำเสนอรายงาน กิจกรรมที่ 1 และกิจกรรมที่ 2

หมายเหตุ ข้อ 1 และ 2 ดำเนินการในวันเสาร์ ส่วนข้อ 3 และ 4 ดำเนินการในวันอาทิตย์

การประเมินผล

1. ตรวจสอบวิธีการดำเนินงานของตนเอง
2. ประเมินผลตนเองที่ได้จากการเข้ารับการฝึกปฏิบัติ
3. อาจารย์จะประเมินผลการเข้าฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาลตามแบบฟอร์มที่กำหนด ประเมินผลจากการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาแต่ละคนโดยดูจาก
  - 3.1 การรายงานการศึกษาชุมชนและการเยี่ยมช่วยเหลือครอบครัวของนักศึกษา
  - 3.2 ความคิดริเริ่ม การมีเหตุมีผล และการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม
  - 3.3 ทักษะการซักประวัติ การตรวจร่างกายตามระบบ

การสอบภาคปฏิบัติการพยาบาล

วัตถุประสงค์

- เมื่อสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติการพยาบาลแล้วนักศึกษา
1. สามารถเขียนโครงการการแก้ไขปัญหอนามัยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
  2. สามารถประเมินผู้ป่วยโดยวิธีการซักประวัติ ตรวจร่างกาย รวมทั้งการให้การพยาบาลเบื้องต้น การช่วยเหลือผู้ป่วยที่เลือกเป็นกรณีศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับปัญหาและสถานการณ์
  3. สามารถปฏิบัติการพยาบาลในการประเมินบุคคล ครอบครัว และให้การช่วยเหลือ ดูแล และรักษาพยาบาลในชุมชนได้อย่างถูกต้อง
  4. สามารถบูรณาการความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติการพยาบาลในชุมชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์
  5. มีเจตคติที่ดีและมีทักษะที่ถูกต้องต่อการทำหน้าที่ตามขอบเขตความรับผิดชอบของพยาบาลอนามัยชุมชน ในการให้ความช่วยเหลือดูแลชุมชนทั้งในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันและการควบคุมโรค และการรักษาพยาบาลเบื้องต้นในทุกกลุ่มอายุ
  6. มีทักษะในการนำเสนอผลงานต่อที่ชุมชนได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ

วิธีการดำเนินการ

- นักศึกษาจะต้องปฏิบัติดังนี้
1. ศึกษารายละเอียดการสอบภาคปฏิบัติการพยาบาลตามที่มหาวิทยาลัยแจ้งให้ทราบ อาทิ กำหนดวัน เวลา สถานที่สอบภาคปฏิบัติการพยาบาล เป็นต้น
  2. เตรียมตัวให้พร้อมก่อนที่จะเข้ารับการสอบภาคปฏิบัติการพยาบาล ดังนี้
    - 2.1 จัดเวลาให้ตนเองสามารถเข้ารับการสอบตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้
    - 2.2 ทบทวนความรู้จากเอกสารการสอนชุดวิชา
    - 2.3 ตรวจสอบความเรียบร้อยของรายงานการศึกษาเฉพาะกรณีในกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ 2 และกิจกรรมที่ 3 เพื่อนำส่งอาจารย์สอนเสริม ก่อนวันสอบภาคปฏิบัติการพยาบาลตามที่กำหนดไว้
    - 2.4 เตรียมสื่อเพื่อนำเสนอรายงานกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ 2 และกิจกรรมที่ 3
  3. เข้ารับการสอบภาคปฏิบัติการพยาบาล ตามกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด
  4. ประมวลความรู้และประสบการณ์เพื่อแลกเปลี่ยนร่วมกับเพื่อนนักศึกษาในกลุ่ม
  5. ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยการบูรณาการความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง และลึกซึ้งภายในเวลาที่กำหนด
  6. สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการฝึกเสริมทักษะและการสอบภาคปฏิบัติการพยาบาล
  7. ส่งรายงานการศึกษาเฉพาะกรณีทั้ง 3 กิจกรรม ถึงอาจารย์ก่อนการสอบภาคปฏิบัติ 1 สัปดาห์
  8. ประเมินผลการสอบภาคปฏิบัติการพยาบาลตามแบบฟอร์มที่กำหนด

กิจกรรมการสอบภาคปฏิบัติ

1. เสนอรายงานผลการฝึกเฉพาะกรณีในกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ 2 และกิจกรรมที่ 3
2. อภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับการฝึกเฉพาะกรณีในกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ 2 และกิจกรรมที่ 3
3. ส่งรายงานการศึกษาเฉพาะกรณีในกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ 2 และกิจกรรมที่ 3

การประเมินผล

1. นักศึกษาตรวจสอบการดำเนินงานของตนเอง
2. นักศึกษาประเมินผลตนเองในการสอบภาคปฏิบัติการพยาบาล
3. อาจารย์ประเมินผลจากการเข้าสอบภาคปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาโดยพิจารณาจาก
  - 3.1 รายงานการศึกษาเฉพาะกรณีในกิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ 2 และกิจกรรมที่ 3 ของนักศึกษา
  - 3.2 การนำเสนอผลการศึกษาต่อที่ประชุมกลุ่ม
  - 3.3 ความคิดริเริ่ม การมีเหตุมีผล และการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการทำกิจกรรมกลุ่ม

แบบประเมินผลการฝึกเฉพาะกรณี

การประเมินผลการเขียนรายงานการศึกษาในกิจกรรมที่ 1 (การศึกษาชุมชนและการแก้ปัญหาอนามัยชุมชน)
 ชื่อนักศึกษา.....รหัสประจำตัว.....

หัวข้อในการประเมิน	คะแนนเต็ม 45	ค่าคะแนน						คะแนนที่ได้ = คะแนนเต็ม ของข้อย่อย x ค่าคะแนน	ความเห็น เพิ่มเติม
		5	4	3	2	1	0		
1. การวิเคราะห์ข้อมูล	4								
2. การนำเสนอข้อมูลและการแปล ความหมายของข้อมูล	4								
3. การวินิจฉัยปัญหาอนามัยชุมชน พร้อมข้อมูลสนับสนุน	8								
4. การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา	4								
5. การวางแผนโครงการ	24								
5.1 ชื่อโครงการ	1								
5.2 หลักการและเหตุผล	3								
5.3 การวางแผน									
5.3.1 วัตถุประสงค์	2								
5.3.2 เป้าหมาย	2								
5.3.3 วิธีดำเนินการ	9								
5.3.4 งบประมาณ	2								
5.3.5 การประเมินผล	3								
5.3.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2								
6. บรรณานุกรม	1								
รวม									

$$\text{คะแนนจริง (10 คะแนน)} = \frac{\text{คะแนนรวมที่ได้}}{22.5} = \boxed{}$$

ข้อคิดเห็น

.....

.....

.....

ผู้ประเมิน .....

วันที่ .....

แบบประเมินผลการฝึกเฉพาะกรณี

การประเมินผลการเขียนรายงานการศึกษาในกิจกรรมที่ 2 (การเชื่อมช่วยเหลือครอบครัว)

ชื่อนักศึกษา ..... รหัสประจำตัว .....

หัวข้อในการประเมิน	คะแนนเต็ม 60	ค่าคะแนน						คะแนนที่ได้ = คะแนนเต็ม ของข้อย่อย x ค่าคะแนน	ความเห็น เพิ่มเติม
		5	4	3	2	1	0		
1. การประเมินครอบครัว	10								
1.1 การรวบรวมข้อมูลทั่วไปของครอบครัว	3								
1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลเฉพาะรายที่ศึกษา	3								
1.3 การระบุปัญหาของบุคคลและครอบครัว	3								
1.4 การศึกษาการมองปัญหาและความสามารถในการเผชิญปัญหาของบุคคลและครอบครัว	1								
2. การวางแผนการช่วยเหลือ	8								
2.1 การระบุปัญหาในรายที่ศึกษา	2								
2.2 วัตถุประสงค์	2								
2.3 วิธีปฏิบัติ	3								
2.4 เกณฑ์การประเมินผล	1								
3. การปฏิบัติตามแผน	36								
3.1 รายงานการเชื่อมครั้งที่ 1	12								
- สถานการณ์ขณะเยี่ยม	1								
- ปัญหา	1								
- SOAP	4								
- การช่วยเหลือและแผนเยี่ยมครั้งต่อไป	5								
- ผลการเยี่ยม	1								

หัวข้อในการประเมิน	คะแนนเต็ม 60	ค่าคะแนน						คะแนนที่ได้ = คะแนนเต็ม ของข้อย่อย x ค่าคะแนน	ความเห็น เพิ่มเติม
		5	4	3	2	1	0		
3.2 รายงานการเยี่ยมครั้งที่ 2	12								
- สถานการณ์ขณะเยี่ยม	1								
- ปัญหา	1								
- SOAP	4								
- การช่วยเหลือและแผนเยี่ยมครั้งต่อไป	5								
- ผลการเยี่ยม	1								
3.3 รายงานการเยี่ยมครั้งที่ 3	12								
- สถานการณ์ขณะเยี่ยม	1								
- ปัญหา	1								
- SOAP	4								
- การช่วยเหลือและแผนเยี่ยมครั้งต่อไป	5								
- ผลการเยี่ยม	1								
4. สรุป	4								
5. บรรณานุกรม	2								
รวม									

$$\text{คะแนนจริง} = \frac{\text{คะแนนรวมที่ได้}}{30} = \boxed{}$$

(10 คะแนน)

ข้อคิดเห็น .....

.....

.....

.....

ผู้ประเมิน .....

วันที่ .....

แบบประเมินผลการฝึกเฉพาะกรณี

การประเมินผลการเขียนรายงานการศึกษาในกิจกรรมที่ 3 (การซักประวัติ การตรวจร่างกาย และการรักษาพยาบาลเบื้องต้น)

ชื่อนักศึกษา..... รหัสประจำตัว .....

หัวข้อการประเมิน	คะแนนเต็ม 70	ค่าคะแนน						คะแนนที่ได้ = คะแนนเต็ม ของข้อย่อย x ค่าคะแนน	ความเห็น เพิ่มเติม
		5	4	3	2	1	0		
1. การซักประวัติ	10								
1.1 อาการนำ/อาการสำคัญ	2								
1.2 ประวัติการเจ็บป่วยปัจจุบัน	2								
1.3 ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต	2								
1.4 ประวัติการเจ็บป่วยของครอบครัว	2								
1.5 ประวัติส่วนตัวและพฤติกรรมของผู้ป่วย	2								
2. การตรวจร่างกายตามระบบ	32								
2.1 ลักษณะทั่วไป	2								
2.2 ผิวหนัง	2								
2.3 ตีระและใบหน้า	2								
2.4 ตา	2								
2.5 หู	2								
2.6 จมูก	2								
2.7 ช่องปาก	2								
2.8 คอ	2								
2.9 ต่อม้ำเหลือง	2								
2.10 เต้านม	2								
2.11 ปอด	2								
2.12 หัวใจ	2								
2.13 ท้อง	2								
2.14 ระบบสืบสาวะและระบบสืบพันธุ์	2								
2.15 แขนขา	2								
2.16 ระบบประสาท	2								

หัวข้อการประเมิน	คะแนนเต็ม 70	ค่าคะแนน						คะแนนที่ได้ = คะแนนเต็ม ของข้อย่อย x ค่าคะแนน	ความเห็น เพิ่มเติม
		5	4	3	2	1	0		
3. การสรุปอาการผิดปกติที่ตรวจพบ	4								
4. การวินิจฉัยโรค	4								
5. การรักษาพยาบาลเบื้องต้น ให้การช่วยเหลือ/ให้คำแนะนำ	8								
6. การให้ยา	4								
7. กลไกการออกฤทธิ์ยา	4								
8. สรุปกรณีศึกษา	2								
9. บรรณานุกรม	2								
รวม									

$$\text{คะแนนจริง} = \frac{\text{คะแนนรวมที่ได้}}{35} = \boxed{}$$

(10 คะแนน)

ข้อคิดเห็น .....

.....

.....

.....

ผู้ประเมิน .....

วันที่ .....

แบบประเมินผลการมีส่วนร่วมการสอบภาคปฏิบัติการพยาบาล

ชื่อนักศึกษา .....รหัสประจำตัว.....ภาคการศึกษา 2/.....
 สถานที่ฝึกเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล .....จังหวัด.....
 ชื่ออาจารย์สอนเสริม.....วันที่ .....

หัวข้อการประเมิน	คะแนนเต็ม 100	ค่าคะแนน						คะแนนที่ได้ = คะแนนเต็ม ของข้อย่อย x ค่าคะแนน	ความเห็น เพิ่มเติม
		5	4	3	2	1	0		
1. ทักษะคิดและการเตรียมตัว ในการศึกษา	10								
1.1 การแต่งกาย	3								
1.2 การตรงต่อเวลา	3								
1.3 ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ มอบหมาย	4								
2. การนำเสนอผลการศึกษา	40								
2.1 เทคนิคการนำเสนอ/อุปกรณ์/สื่อ	10								
2.2 เนื้อหานำเสนอถูกต้อง	10								
2.3 บุคลิกภาพ/ท่าทางตามบทบาท พยาบาลชุมชน	10								
2.4 การใช้เวลานำเสนอ	10								
3. การซักประวัติ การตรวจร่างกาย และการรักษาพยาบาลเบื้องต้น	10								
3.1 การซักประวัติ	2								
3.2 การตรวจร่างกายและ การวินิจฉัยโรค	4								
3.3 การรักษาโรคเบื้องต้นและ การช่วยเหลือ	4								
4. การแสดงความคิดเห็น	25								
4.1 การมีเหตุผล	10								
4.2 แสดงความคิดเห็นตรงประเด็น	5								
4.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	10								

หัวข้อการประเมิน	คะแนนเต็ม 100	ค่าคะแนน						คะแนนที่ได้ = คะแนนเต็ม ของข้อย่อย x ค่าคะแนน	ความเห็น เพิ่มเติม
		5	4	3	2	1	0		
5. การมีส่วนร่วมในการอภิปราย	10								
5.1 การซักถาม เสนอแนะที่เป็น ประโยชน์ต่อกลุ่ม	4								
5.2 ความสนใจ กระตือรือร้น	3								
5.3 บทบาทสมาชิกที่ดีในกลุ่ม	3								
6. ผลการอภิปราย	5								
6.1 มีส่วนร่วมให้การอภิปรายดำเนิน ไปตามวัตถุประสงค์การเรียน การสอน	5								
รวม									

$$\text{คะแนนจริง} = \frac{\text{คะแนนรวมที่ได้}}{25} = \boxed{}$$

(20 คะแนน)

ข้อคิดเห็น .....

.....

.....

.....

ผู้ประเมิน .....

วันที่ .....

การสอบซ่อมภาคปฏิบัติ

ในกรณีที่นักศึกษาสอบภาคปฏิบัติได้คะแนนไม่ถึงเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด นักศึกษาสามารถเข้ารับการสอบซ่อมภาคปฏิบัติได้ในภาคการศึกษานั้น โดยจะต้องดำเนินการ ดังนี้

1. ลงทะเบียนสอบซ่อม
2. **ฝึกเฉพาะกรณีทั้ง 3 กิจกรรม** เหมือนการสอบปกติตามคู่มือทุกประการ (ไม่ว่านักศึกษาจะสอบไม่ผ่านด้วยกรณีใดๆ ก็ตาม) คือ **กิจกรรมที่ 1** (การแก้ปัญหาอนามัยชุมชน) **กิจกรรมที่ 2** (การเยี่ยมช่วยเหลือครอบครัว) **และกิจกรรมที่ 3** (การซักประวัติ ตรวจร่างกาย และการรักษาพยาบาลเบื้องต้น)
3. **ส่งรายงานการศึกษาเฉพาะกรณีทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมที่ 2 และกิจกรรมที่ 3 ตามวันและสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด**
4. **เข้ารับการสอบซ่อมเช่นเดียวกับการสอบภาคปฏิบัติการพยาบาลทุกประการซึ่งมหาวิทยาลัยจะแจ้งกำหนดการสอบ วัน เวลา และสถานที่ให้ทราบภายหลัง** นักศึกษาต้องเข้าสอบ 2 วัน วันละ 7 ½ ชั่วโมง เวลา 08.00 - 16.30 น. สำหรับกิจกรรมที่ 3 จะต้องนำอุปกรณ์สำหรับตรวจร่างกายมาด้วย เพื่อให้พร้อมในการสอบตรวจร่างกาย
5. **ไม่อนุญาตให้นำ Case ที่ทำไว้ช่วงสอบไล่มานำเสนอ ยกเว้นกิจกรรมที่ 1 สามารถวิเคราะห์สถานการณ์เดิม แต่ต้องปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้ถูกต้องและชัดเจนกว่าเดิม** นอกจากนั้น โครงการแก้ไขปัญหาก็ต้องจัดทำโครงการใหม่ที่ไม่ซ้ำกับโครงการที่นำส่งในช่วงสอบไล่ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นโครงการที่จัดลำดับความสำคัญของปัญหาได้เป็นอันดับ ①

ภาคผนวก ก
แบบฟอร์มการเขียนหน้าปกรายงาน

รายงานการศึกษากิจกรรมที่.....

เรื่อง.....

โดย

(ชื่อ - นามสกุล) .....

รหัสนักศึกษา.....

เสนอ

(ชื่อ - นามสกุล อาจารย์สอนเสริม) .....

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาภาคปฏิบัติ
ชุดวิชา 51105 การพยาบาลชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น
สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ภาคการศึกษาที่ ..... ปีการศึกษา .....

ภาคผนวก ข

แบบฟอร์มขออนุญาตขอรับกรณีผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการเพื่อติดตามเยี่ยมที่บ้าน

เรื่อง ขออนุญาตรับกรณีผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการที่จำหน่ายแล้วและจำเป็นต้องมีการติดตามเยี่ยมที่บ้าน
เรียน หัวหน้ากลุ่มการพยาบาลโรงพยาบาล/ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/หัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชน.....
ด้วยข้าพเจ้า (นาย, นาง, นางสาว) .....
รหัสประจำตัวนักศึกษา.....สถานที่ทำงาน ร.พ. ....
อำเภอ.....จังหวัด ..... โทรศัพท์ .....
มีความประสงค์จะขอเลือก กรณีผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการที่จำหน่ายแล้วและจำเป็นต้องมีการติดตามเยี่ยมที่บ้าน เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการ
เรียนการสอนภาคปฏิบัติชุดวิชา 51105 การพยาบาลชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้นในภาคการศึกษาที่ .....
ระหว่างเดือน.....พ.ศ. ....ถึงเดือน..... พ.ศ. .... โดยมีหลักฐานแสดงดังนี้

สำเนาใบลงทะเบียน บัตรประจำตัวนักศึกษา บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรข้าราชการ

ลงชื่อ .....ผู้ขออนุญาต

(.....)

ตำแหน่ง.....

ตรวจสอบหลักฐานแล้วและอนุญาตให้รับกรณีผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการได้

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มการพยาบาล/ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/ศูนย์สุขภาพชุมชน

โรงพยาบาล.....อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

สถานีอนามัย/ศูนย์สุขภาพชุมชน.....อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

กรณีผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการที่ติดตามเยี่ยม

ผู้รับบริการชื่อ.....นามสกุล.....

ปัญหา/โรค..... HN.....

ที่อยู่.....อำเภอ.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์..... (กรุณาระบุด้วย)

ออกจากโรงพยาบาลหรือรับบริการครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ..... เดือน..... พ.ศ.....

ขอรับรองว่าผู้รับบริการรายนี้สมควรที่จะได้รับการติดตามเยี่ยมและให้การช่วยเหลือที่บ้าน

ลงชื่อ.....

(.....) ตัวบรรจง

ตำแหน่ง.....

วันที่ ..... เดือน..... พ.ศ. ....

- หมายเหตุ**
1. การขออนุญาตรับกรณีผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการต้องดำเนินการก่อนเยี่ยม ถ้าดำเนินการภายหลังจะถือว่าสอบไม่ผ่าน
  2. กรณีศึกษาต้องไม่เป็นผู้ป่วยใน และต้องระบุเลขประจำตัวผู้ป่วย ทั้งในกรณีผู้ป่วยที่จะติดตามเยี่ยมและการซักประวัติ ตรวจร่างกาย และการรักษาพยาบาลเบื้องต้น
  3. ผู้ลงนามรับรองต้องเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง หรือพยาบาลวิชาชีพเท่านั้น
  4. โปรดแนบบทการขออนุญาตนี้ไปกับรายงานการเยี่ยมช่วยเหลือครอบครัว และกรอกรายละเอียดอย่างสมบูรณ์ หากกรอกไม่สมบูรณ์หรือไม่แนบไปจะถือว่าสอบไม่ผ่านภาคปฏิบัติชุดวิชา 51105 การพยาบาลชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้น

ภาคผนวก ค
แบบฟอร์มการขออนุญาต
ฝึกปฏิบัติการซักประวัติ ตรวจร่างกาย และให้การรักษายาบาลเบื้องต้น

เรื่อง ขออนุญาตฝึกปฏิบัติการซักประวัติ ตรวจร่างกาย และให้การรักษายาบาลเบื้องต้น

เรียน .....

ด้วยข้าพเจ้า (นาย, นาง, นางสาว).....
 รหัสประจำตัวนักศึกษา.....สถานที่ทำงาน.....
 เลขที่.....ซอย.....ถนน.....ตำบล.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....
 มีความประสงค์จะขอฝึกปฏิบัติกับผู้ป่วย/ผู้ให้บริการในหน่วยงานนี้ เพื่อ**การซักประวัติ ตรวจร่างกาย และ**
ให้การรักษายาบาลเบื้องต้น เพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่กำหนดไว้ในการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ
 ชุมวิชา 51105 การพยาบาลชุมชนและการรักษายาบาลเบื้องต้น ในภาคการศึกษาที่ .....
 ระหว่างเดือน..... พ.ศ. .... ถึงเดือน .....พ.ศ. ....
 โดยมีหลักฐานแสดงดังนี้

สำเนาใบลงทะเบียน   บัตรประจำตัวนักศึกษา   บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรข้าราชการ

ลงชื่อ .....ผู้ขออนุญาต
 (.....)
 ตำแหน่ง.....

ตรวจสอบหลักฐานแล้วและอนุญาตให้รับกรณีผู้ป่วย/ผู้ให้บริการได้

ลงชื่อ.....
 (.....)
 ตำแหน่ง.....

โรงพยาบาล/หน่วยงาน.....
 ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

หมายเหตุ 1. ผู้อนุญาตต้องเป็นผู้ที่มีหน้าที่และเป็นผู้รับผิดชอบในหน่วยงานที่นักศึกษาขอฝึกปฏิบัติ
 2. แนบใบขออนุญาตนี้ในรายงานกิจกรรมที่ 3

ภาคผนวก ง
แบบบันทึกการฝึกเฉพาะกรณี
กิจกรรมที่ 2 (การเยี่ยมช่วยเหลือครอบครัว)

ชื่อผู้ใช้บริการ ..... HN ..... ชื่อหัวหน้าครอบครัว .....

ประเภทของครอบครัว..... (เช่น ผู้สูงอายุ) .....

ที่อยู่..... หมายเลขโทรศัพท์ .....

ชื่อนักศึกษา ..... รหัสนักศึกษา .....

ภาคการศึกษาที่ ..... ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัด .....

การฝึกเฉพาะกรณีครั้งที่	ว.ด.ป.	ช่วงเวลา (... น. ถึง ... น.)	หัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทน	
			ชื่อ - สกุล ตัวบรรจง	ลายเซ็น
1. (วันแรกที่เยี่ยมศึกษาข้อมูล)				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

- หมายเหตุ
1. การลงนามให้กระทำในวันเยี่ยมบ้านทุกครั้ง และผู้ลงนามจะต้องอยู่บ้านในวันนั้นด้วย และเป็นสมาชิกครอบครัว
  2. วัน เดือน ปี และ ช่วงเวลาเยี่ยมครอบครัว จะต้องระบุให้ชัดเจนว่าเริ่มและสิ้นสุดเวลาใด
  3. แนบแบบบันทึกส่งพร้อมรายงานการศึกษาเฉพาะกรณีและ/หรือกิจกรรมที่ 2 มิฉะนั้นจะถือว่าสอบไม่ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติของชุดวิชานี้

ภาคผนวก จ

สรุปเกณฑ์การตัดสินผลสอบการศึกษาภาคปฏิบัติชุดวิชา 51105 อาจารย์และนักศึกษาต้องตรวจสอบก่อนส่งคะแนนถึง มสธ.

นักศึกษาจะไม่ผ่านการประเมินผลการศึกษาภาคปฏิบัติชุดวิชา 51105
การพยาบาลชุมชนและการรักษาพยาบาลเบื้องต้นในกรณีต่อไปนี้

1. คะแนนฝึกปฏิบัติไม่ถึงเกณฑ์ร้อยละ 60
2. ไม่เข้าสอบภาคปฏิบัติครบตามกำหนด (2 ครั้งๆ ละ 7 ½ ชั่วโมง)
3. ส่งรายงานการศึกษาเฉพาะกรณีไม่ครบตามกำหนดใน
  - ( ) กิจกรรมที่ 1 ( ) กิจกรรมที่ 2 ( ) กิจกรรมที่ 3
4. คัดลอกรายงานการศึกษาจากผู้อื่น หรือให้ผู้อื่นคัดลอกใน
  - ( ) กิจกรรมที่ 1 ( ) กิจกรรมที่ 2 ( ) กิจกรรมที่ 3
5. กิจกรรมที่ 2 การเยี่ยมช่วยเหลือครอบครัว
  - 5.1 ไม่มีกรณีศึกษาจริงตามรายงาน
  - 5.2 ไม่เลือกกรณีศึกษาตามกำหนด
  - 5.3 ปลอมลายเซ็นผู้ลงนามรับรองการฝึก
  - 5.4 ผู้รับบริการเป็นผู้ป่วยในหรือพักรักษาตัวในหอผู้ป่วย
  - 5.5 ไม่มีเลขประจำตัวผู้รับบริการ
  - 5.6 การขออนุญาตจากพยาบาลวิชาชีพหรือผู้รับผิดชอบโดยตรงกระทำหลังเยี่ยมไปแล้ว
  - 5.7 ผู้อนุญาตไม่ได้เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงกับกรณีศึกษา
  - 5.8 การลงรายละเอียดในใบขออนุญาตไม่สมบูรณ์ทุกประเด็น
  - 5.9 ไม่มีการลงนามรับรองของพยาบาลวิชาชีพหรือผู้รับผิดชอบโดยตรงว่าเป็นกรณีผู้ป่วย/ผู้รับบริการที่เคยรับบริการจากสถานบริการสุขภาพ
  - 5.10 ไม่มีการลงนามรับรองของหัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทน
  - 5.11 หัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทนลงนามไม่ครบทุกครั้ง
  - 5.12 ผู้ลงนามรับรองการฝึกของครอบครัวที่ศึกษาเป็นผู้ที่ไม่อยู่บ้านในการเยี่ยมครั้งนั้น
  - 5.13 ถ่ายสำเนาแบบลงนามรับรองการฝึกหรือถ่ายสำเนากรณีศึกษา
  - 5.14 ไม่ระบุวันที่และช่วงเวลาในแบบลงนามรับรองการฝึก (วัน เวลา)
  - 5.15 ไม่ระบุวันที่และช่วงเวลาเยี่ยมในเนื้อหาของรายงานการศึกษาเฉพาะกรณี (วัน เวลา)
  - 5.16 ระบุวันที่และช่วงเวลาในการติดตามเยี่ยมไม่ตรงกันระหว่างแบบลงนามและเนื้อหาของรายงาน (วัน เวลา)
  - 5.17 มีการแก้ไขวันที่และเวลาในการติดตามเยี่ยม เช่น การลบ เขียนย้ำ ซีดฆ่า เป็นต้น โดยไม่มีการลงนามรับรองการแก้ไขจากหัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทน (วัน เวลา)

- 5.18 เขียนรายงานการเยี่ยมไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง โดยนับรวมการศึกษาข้อมูลครั้งแรกและการเยี่ยมครั้งสุดท้ายเพื่อสรุปผลการช่วยเหลือครอบครัวตามคู่มือฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษา
- 5.19 การนำ case ที่ทำไว้ในช่วงสอบได้มานำเสนอในกรณีสอบซ่อม หรือนำสถานการณ์กิจกรรมที่ 1 ในปีอื่นมาสอบ
6. กิจกรรมที่ 3 การประเมินและการตรวจร่างกายตามระบบ และการรักษาพยาบาลเบื้องต้น
  - 6.1 ไม่มีกรณีศึกษาจริงตามรายงาน
  - 6.2 ไม่เลือกกรณีศึกษาตามกำหนด
  - 6.3 ปลอมลายเซ็นผู้ลงนามรับรองการฝึก
  - 6.4 ผู้อนุญาตไม่ได้เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงกับกรณีศึกษา
  - 6.5 การลงรายละเอียดในใบขออนุญาตไม่สมบูรณ์ทุกประเด็น
  - 6.6 ไม่มีการลงนามรับรองของพยาบาลวิชาชีพหรือผู้รับผิดชอบในการรับรองการตรวจร่างกายและให้การักษาพยาบาลเบื้องต้น
  - 6.7 มีการตรวจร่างกายและให้การักษาพยาบาลเบื้องต้นไม่ครบ 3 ราย
  - 6.8 การนำ Case ที่ทำไว้ในช่วงสอบได้มานำเสนอในกรณีสอบซ่อม

ภาคผนวก ฉ
แนวทางการมอบหมายงาน
แนวทางการมอบหมายงานการฝึกเสริมทักษะ

วันอาทิตย์ ครั้งที่ 1

กิจกรรมที่ 1 นำเสนอเวลา 09.00 - 12.00 น. นักศึกษาทุกคนจะต้องเตรียมเสนอข้อ 1, 2 และข้อ 3

1. เขียนปัญหาทั้งหมดที่ได้จากการวิเคราะห์ โดยลำดับตามความสำคัญ
2. นำปัญหาที่ได้คะแนนสูง 2 อันดับ มาเสนอเป็น 3 คอลัมน์ คือ ปัญหาอนามัยชุมชน ข้อมูลสนับสนุน และเกณฑ์
3. นำปัญหาที่ได้คะแนนสูงสุดมาอภิปรายเหตุผลของการให้คะแนน 4 ประเด็น คือ
  - 3.1 ขนาดของปัญหา
  - 3.2 ความรุนแรงของปัญหา
  - 3.3 ความยากง่ายของปัญหา
  - 3.4 ความร่วมมือของชุมชน
4. นำเสนอประเด็นที่วิเคราะห์และแปลผลตามหัวข้อที่อาจารย์มอบหมาย การมอบหมายจะจัดตามจำนวนนักศึกษา อาจารย์ปรับได้ตามความเหมาะสม

ลำดับที่	ชื่อ - สกุลนักศึกษา	กิจกรรมที่รับผิดชอบ
1		ข้อ 1 - 1.4.8 (1.1 ทำแผนที่)
2		ข้อ 1.4.9
3		ข้อ 1.5 - 1.6
4		ข้อ 1.7 - 1.9
5		ข้อ 2.1 - 2.3
6		ข้อ 2.4 - 2.5 - 2.6
7		ข้อ 2.7 - 3.3
8		ข้อ 4 - 8

5. การนำเสนอ ให้นักศึกษาเตรียมสื่อในการนำเสนอ เช่น Flip chart, Power point ฯลฯ

6. เตรียมอุปกรณ์เครื่องเขียนตามความจำเป็น เช่น ปากกาเขียน white board, กระดาษขาว

การนำเสนอเช่นนี้จะทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ทั้งกระบวนการ การวินิจฉัยปัญหาอนามัยชุมชน การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาไปพร้อมๆ กัน ฉะนั้นขอให้ทุกคนรับผิดชอบการนำเสนอแต่ละส่วน และต้องศึกษาทั้งหมดด้วยเช่นกัน เตรียมอ่านตำราประกอบในเรื่องของสถิติสาธารณสุข วิทยาการระบาด

แนวทางการมอบหมายงานการสอบภาคปฏิบัติ

วันเสาร์

กิจกรรมที่ 1 นำเสนอเวลา 08.00 - 12.00 น. นักศึกษาทุกคนจะต้องนำเสนอ

1. การเขียนโครงการ 1 โครงการอย่างสมบูรณ์
2. เขียนบรรณานุกรม

กิจกรรมที่ 3 นำเสนอเวลา 13.00 - 16.30 น. นักศึกษาทุกคนจะต้องนำเสนอ 1 กรณี

1. การซักประวัติ
2. การตรวจร่างกาย
3. การวินิจฉัยโรค
4. การรักษา
5. กลไกการออกฤทธิ์ของยาทุกชนิด
6. การให้การช่วยเหลือ การป้องกันและการส่งเสริมสุขภาพ

วันอาทิตย์

กิจกรรมที่ 3 (ต่อ) นำเสนอเวลา 08.00 - 10.00 น.

กิจกรรมที่ 2 นำเสนอเวลา 10.00 - 16.30 น. นักศึกษาทุกคนจะต้องเตรียมนำเสนอดังนี้

1. อธิบายเหตุผลที่เลือกกรณีศึกษา และสรุปภาพรวมประวัติของครอบครัว
2. เขียนปัญหาทั้งหมดที่ได้จากการศึกษาครอบครัว โดยลำดับความสำคัญ การเขียนให้เขียนเป็นวินิจฉัยปัญหาครอบครัว
3. ให้เลือกปัญหาที่สำคัญที่สุดเท่าที่เห็นว่าเป็นปัญหากรณีศึกษามาวางแผนช่วยเหลือ 2 ปัญหา (หากสามารถนำเสนอได้มากกว่า 2 ปัญหาก็ได้ ขึ้นอยู่กับเวลา และจำนวนนักศึกษา) โดยใช้รูปแบบการวางแผนช่วยเหลือ (ดั่งแบบฟอร์ม)
4. ให้เขียนรายงานการเยี่ยมช่วยเหลือครอบครัวครั้งที่ 1 ตามปัญหาที่เลือกวางแผนจากข้อ 2 ทั้ง 2 ปัญหา อย่างสมบูรณ์โดยใช้รูปแบบรายงานการเยี่ยม (ดั่งแบบฟอร์ม)
5. เขียนรายงานการเยี่ยมครั้งที่ 3 หรือครั้งที่ 4 โดยเยี่ยมปัญหาเดิมที่เลือกแล้วต่อเนื่องจากข้อ 3 ของกรณีศึกษา
6. เขียนสรุปการช่วยเหลือครอบครัวส่วนที่ 4 ซึ่งประกอบด้วย
  - 6.1 ปัญหาครอบครัว
  - 6.2 การดำเนินการช่วยเหลือ
  - 6.3 อุปสรรคของการปฏิบัติตามแผน
  - 6.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินงานที่เหมาะสมต่อไป
7. เขียนบรรณานุกรม

การวางแผนช่วยเหลือ

ปัญหา	วัตถุประสงค์	วิธีปฏิบัติ	เกณฑ์การประเมินผล

รายงานการเยี่ยมครั้งที่ 1 - 3, 4

วัน/เดือน/ปี..... ช่วงเวลา ..... น.
 สถานการณ์.....
 .....

วันที่เยี่ยม	ปัญหา	ข้อมูลจากการเยี่ยม และการช่วยเหลือ	ผู้เยี่ยม	ผลการเยี่ยม
ครั้งที่ 1 วันที่..... เดือน.... พ.ศ. .... เวลา.....	1. ระบุปัญหาบุคคล กรณีศึกษา 2. ปัญหาของบุคคล ในครอบครัว 3. ปัญหาครอบครัว	1. การเขียนรายงานแต่ละปัญหา ประกอบด้วยแบบแผนของ SOAP S: ..... O: ..... A: ..... P: ..... 2. การช่วยเหลือ 2.1 ..... 2.2 ..... 2.3 ..... 3. แผนการเยี่ยมครั้งต่อไป		

ภาคผนวก ข

พัฒนกิจของครอบครัวระยะต่าง ๆ*

1. พัฒนกิจของครอบครัวระยะที่มีบุตรแรกเกิดถึงอายุ 2 ½ ปี

1. ปรับสภาพบ้านเรือนให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตและพัฒนาการของบุตร โดยการจัดบ้านเรือนให้เป็นระเบียบและมีสัดส่วนสำหรับการเลี้ยงดูบุตร เพื่อให้เด็กได้อยู่ในที่ซึ่งสะอาดปราศจากสิ่งรบกวน และปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ รวมทั้งมีบริเวณพอที่บุตรจะมีกิจกรรมต่าง ๆ เก็บข้าวของเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพที่ไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุและอันตรายต่อบุตร จัดหาของเล่นซึ่งมีราคาพอสมควรเพื่อเสริมสร้างทักษะและพัฒนาการของบุตรให้เหมาะสมกับวัย

2. จัดงบประมาณรายได้รายจ่ายให้สมดุล โดยจัดแบ่งรายได้ที่หามาให้เป็นสัดส่วนสำหรับการใช้จ่ายประเภทต่าง ๆ ของครอบครัว เช่น ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า ค่าเดินทาง รวมทั้งกันส่วนหนึ่งเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตรและการดูแลรักษาเมื่อเกิดการเจ็บป่วย

3. จัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในครอบครัวให้เหมาะสม เพื่อให้มารดามีเวลาพักผ่อนโดยเฉพาะในระยะพักฟื้นและระยะให้นมบุตร โดยสามีภรรยาช่วยกันพิจารณาถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะบิดามารดา เรียนรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับการดูแลบุตรและการจัดการงานบ้านให้เกิดความชำนาญ เปิดโอกาสให้สามีมีส่วนร่วมรับผิดชอบเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรและภาระงานบ้านตามสมควร

4. ปรับวิถีทางดำเนินชีวิตจนที่สามีภรรยาให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของบุตร โดยปรับเวลาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัวให้เป็นไปตามช่วงระยะเวลาหลับและตื่นนอนของบุตร ให้ความสนใจและตอบสนองความรู้สึกร่างกาย อารมณ์ และความต้องการของแต่ละฝ่าย จัดแบ่งเวลาเพื่อใช้ในการพักผ่อนร่วมกัน

5. พัฒนาระบบการสื่อความหมายระหว่างบิดามารดาและบุตร โดยเรียนรู้ความหมายจากการแสดงออกด้วยอาการต่าง ๆ ของบุตร และหาทางตอบสนองโดยการสัมผัสด้วยกิริยาอาการที่แสดงถึงความรัก ความสนใจ ความเอาใจใส่ที่มีต่อบุตร แสดงความยินดีและให้คำชมเชยเมื่อบุตรประสบความสำเร็จ ช่วยเหลือปกป้องโยนเมื่อบุตรมีความผิดหวัง

6. ปรับรูปแบบความสัมพันธ์กับเครือญาติ โดยมีการไปเยี่ยมเยียนและร่วมกิจกรรมกับเครือญาติตามโอกาสอันสมควรอย่างสอดคล้องกับภาระในการเลี้ยงดูบุตร ให้การต้อนรับการไปมาหาสู่ของญาติทั้งของตนและของคู่สมรสด้วยความเต็มใจ

7. กำหนดวิธีร่วมกิจกรรมในชุมชนตามความเหมาะสม โดยจัดส่งตัวแทนหรือจัดแบ่งเวลาเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมบางอย่างของชุมชน

8. วางแผนเกี่ยวกับการมีบุตรคนต่อไป โดยร่วมกันพิจารณาถึงจำนวนและช่วงเวลาที่เหมาะสมมีบุตรคนต่อไป พร้อมทั้งเลือกวิธีการวางแผนครอบครัวที่สะดวกปลอดภัย เหมาะสมกับสภาวะทางร่างกายและจิตใจของผู้ใช้

9. ปรับปรัชญาในการดำเนินชีวิตครอบครัว โดยร่วมกันพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการบรรลุเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่ร่วมกันกำหนดไว้ ปรับเป้าหมายและวิธีดำเนินการให้สอดคล้องกับความสามารถของครอบครัวในขณะนั้น พร้อมทั้งให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการปฏิบัติตามหลักการที่กำหนดไว้

---

* ปรับจาก: สมใจ ทุนกุล หน่วยที่ 4 - 5 พัฒนกิจของครอบครัว ในเอกสารการสอนชุดวิชากรณีเลือกสรร การพยาบาลอนามัยชุมชน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2528

2. พัฒนกิจของครอบครัวระยะที่มีบุตรก่อนวัยเรียน

1. ปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้มีขนาดเหมาะสม และจัดหาเครื่องใช้ต่างๆ ให้มีเพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก โดยการจัดสัดส่วนหรือขยายบริเวณบ้านให้มีขนาดและสภาพปลอดภัย ให้เหมาะสมกับการดำเนินกิจกรรม และการฝึกทักษะตามวัยและความสนใจของบุตร จัดหาเครื่องใช้เครื่องเล่นที่สร้างเสริมพัฒนาการ รวมทั้งการจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ในบ้านให้อยู่ในสภาพที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อบุตร

2. จัดเตรียมงบประมาณให้เพียงพอต่อการใช้จ่าย โดยการจัดแบ่งงบประมาณออกเป็นสัดส่วนและจัดส่วนหนึ่งเพื่อการใช้จ่ายสำหรับบุตร วางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างเหมาะสมโดยการหาทางเพิ่มรายได้และใช้จ่ายอย่างประหยัด

3. แบ่งความรับผิดชอบในภาระงานบ้านระหว่างสมาชิกตามความสามารถ โดยการฝึกหัดบุตรให้รับผิดชอบภาระหน้าที่บางอย่างที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัวให้เหมาะสมกับวัย เช่น การดูแลความสะอาดร่างกายตนเอง การแต่งกาย การรับประทานอาหาร การจัดเก็บสิ่งของเล็กๆ น้อยๆ ไว้อย่างเป็นระเบียบ ตลอดจนการเก็บของเล่นของตนเข้าที่ และการให้มีส่วนช่วยในการดูแลน้องเล็กๆ หรือช่วยเหลืองานบ้านตามความสามารถของเด็กเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้บุตรได้เรียนรู้ถึงบทบาทหน้าที่ตามเพศของตน พร้อมทั้งเป็นการฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตในอนาคตของบุตร

4. รักษาสัมพันธภาพระหว่างสามีภรรยาให้คงอยู่อย่างมีความสุข โดยการให้ความสนใจต่อกิจวัตร ความทุกข์สุข ความต้องการ อารมณ์ ซึ่งกันและกันในฐานะคู่สมรสและคู่มือคิด พร้อมทั้งหาทางตอบสนอง หรือแก้ไขปัญหาด้วยความจริงใจ แบ่งเวลาสำหรับพักผ่อนและทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน หาทางปรับความเข้าใจเมื่อมีความขัดแย้ง รวมทั้งพยายามสร้างบรรยากาศของความรักภายในครอบครัว

5. หาวิธีสื่อความหมายระหว่างสมาชิกในครอบครัวให้เหมาะสม โดยให้ความสนใจและพยายามทำความเข้าใจในการแสดงออกด้วยวาจา กิริยาท่าทางของสมาชิกในครอบครัว พร้อมทั้งหาทางตอบสนองด้วยวิธีการที่เหมาะสม แสดงให้แต่ละคนได้รับรู้ถึงความรักความห่วงใยและความจริงใจของตน บอกเล่า รับฟัง ตลอดจนให้คำปรึกษาหารือเกี่ยวกับเรื่องราวหรือความเป็นไปต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสมาชิกในครอบครัวด้วยความเต็มใจ

6. พยายามใช้ศักยภาพของครอบครัวให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยพิจารณาถึงความเด่นความด้อยของสมาชิกแต่ละคน พยายามส่งเสริมให้แต่ละคนพัฒนาตามความสามารถอย่างเต็มที่ ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของสมาชิกด้วยความอดทน รับการช่วยเหลือจากญาติผู้มีความชำนาญและประสบการณ์ตามโอกาสอันควร ให้การยกย่องชมเชยเมื่อสมาชิกของครอบครัวประสบความสำเร็จ และช่วยเหลือประดับประดาเมื่อประสบความล้มเหลว

7. ค้นหาทรัพยากรที่สามารถตอบสนองความต้องการและเสริมสร้างความก้าวหน้าของครอบครัว โดยการใช้โอกาสที่ให้การดูแลและร่วมกิจกรรมตามพัฒนาการของบุตร เช่น หาช่องทางสัมผัสกับบุคคล และสิ่งต่างๆ ภายนอกครอบครัว ทำความรู้จักกับบิดามารดาของเด็กวัยเดียวกับบุตร เรียนรู้ทำความเข้าใจกับความก้าวหน้าของสิ่งต่างๆ รอบตัว รู้จักใช้ประโยชน์จากสิ่งของหรือจากการพบปะสมาคมกับบุคคลต่างๆ ในทางสร้างสรรค์

8. ปรับปรัชญาในการดำเนินชีวิตครอบครัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่ท้าทาย โดยการร่วมกันพิจารณาถึงเป้าหมายและวิธีการดำเนินการต่างๆ ที่กำหนดไว้ รวมทั้งหาทางเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสม ให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการดำเนินกิจกรรมให้ลุล่วงไปด้วยดี

3. พัฒนกิจของครอบครัวระยะบุตรวัยเรียน

1. จัดที่อยู่อาศัยให้เป็นสัดส่วนเหมาะสมตามความต้องการทำกิจกรรมของสมาชิกในครอบครัว โดยจัดแบ่งเนื้อที่ภายในบ้านเรือน เครื่องใช้ต่างๆ ให้เป็นสัดส่วนเฉพาะสมาชิกแต่ละบุคคล ให้เหมาะสมกับวัยและความต้องการ

จัดหาสิ่งของเครื่องใช้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะของบุตรเท่าที่จะทำได้

2. จัดสรรงบประมาณให้อยู่ในภาวะสมดุล โดยพิจารณาเพิ่มงบประมาณบางส่วนที่มีความจำเป็นมากขึ้นในแต่ละช่วง เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนและการเสริมสร้างประสบการณ์ของบุตร ตลอดจนค่าอาหารซึ่งเพิ่มมากขึ้นตามการเจริญเติบโตและจำนวนของสมาชิกในครอบครัว พยายามหารายได้พิเศษ ลดค่าใช้จ่ายบางอย่างที่ไม่จำเป็นและพยายามใช้จ่ายอย่างประหยัด

3. ร่วมช่วยกันรับผิดชอบงานบ้านและภาระอื่นๆ ในครอบครัว โดยมอบหมายให้บุตรแต่ละคนรับผิดชอบหน้าที่ต่างๆ ของครอบครัวอย่างเหมาะสมกับอายุและความสามารถ

4. อบรมบุตรให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมในฐานะพลเมืองดี โดยการสอนให้บุตรได้เรียนรู้และปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมที่ตนเกี่ยวข้อง ให้มีความสนใจต่อความเปลี่ยนแปลงในสังคม รวมทั้งอาสาช่วยงานบางอย่างที่ตนสามารถทำได้ ให้ความร่วมมือในการสอดส่องมิให้มีการกระทำที่ไม่สมควร และให้ประพฤติดนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไป

5. คงความพึงพอใจต่อกันในฐานะคู่สมรส โดยการแบ่งเวลาสำหรับการใช้ชีวิตร่วมกันในฐานะสามีภรรยา สนใจต่อความทุกข์ความสุข ความต้องการ และอารมณ์ของแต่ละฝ่าย พัฒนาความรู้สึกต่อคู่สมรสในฐานะคู่คิดคู่ครอง

6. จัดระบบในการสื่อความหมายในขนาดต่ออย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละคนสามารถบอกเล่าเรื่องราวของตนได้โดยอิสระและเป็นส่วนตัว รับฟังปัญหาและให้คำปรึกษาหารืออย่างเต็มที่ สนใจการแสดงออกด้วยวาจาและกิริยาท่าทางของสมาชิกแต่ละคน พร้อมทั้งให้การตอบสนองอย่างเหมาะสม

7. จัดเวลาเพื่อทำกิจกรรมนอกบ้านร่วมกัน โดยการริเริ่มกิจกรรมนอกครอบครัวที่สมาชิกทุกคนสามารถมีส่วนร่วมอย่างพึงพอใจและสนุกสนาน ชักชวนสมาชิกในครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมและสันทนาการในกลุ่มต่างๆ ที่ตนเป็นสมาชิกจัดขึ้น

8. รักษาความสัมพันธ์อันดีกับเครือญาติ นำสมาชิกในครอบครัวไปเยี่ยมเยียนญาติของทั้งสองฝ่าย เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในหมู่ญาติตามโอกาสอันควร สนใจต่อทุกข์สุขของเครือญาติ และให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

9. ทบทวนความเป็นไปได้ในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาที่ร่วมกันกำหนดไว้ โดยการร่วมกันพิจารณาว่าเป้าหมายและวิธีการดำเนินชีวิตประการใดได้ทำสำเร็จ สิ่งใดที่ยังทำไม่สำเร็จ และสิ่งใดไม่เหมาะสมหรือไม่สามารถดำเนินการได้ พร้อมทั้งร่วมกันกำหนดเป้าหมายและวิธีดำเนินชีวิตใหม่ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และให้กำลังใจซึ่งกันและกันในการปฏิบัติตามสิ่งที่กำหนดไว้

4. พัฒนกิจของครอบครัวในระยะวัยกลางคน

1. จัดบ้านให้น่าอยู่และสะดวกสบาย โดยการจัดเนื้อที่ไว้สอยในบ้านเรือนใหม่ หลังจากบุตรทำการสมรสและย้ายออกไปตั้งครอบครัวของตน จัดเครื่องใช้ใหม่ให้เหมาะสมกับจำนวนสมาชิกที่เหลือในครอบครัวและความจำเป็นในการใช้สอย ซ่อมแซมส่วนที่ทรุดโทรมให้อยู่ในสภาพดีและมั่นคง จัดสภาพบ้านเรือนให้สะอาดงามตา และสะดวกสบายที่จะอยู่อาศัย

2. วางแผนการใช้จ่าย การเก็บออมเพื่อเตรียมไว้ในอนาคต โดยการจัดสรรงบประมาณเพื่อการใช้จ่ายให้เหมาะสมกับจำนวนสมาชิกที่ลดลง แบ่งเงินส่วนหนึ่งเก็บออมไว้อย่างสม่ำเสมอเพื่อการใช้จ่ายในอนาคต

3. ดำเนินการให้บุตรได้มีโอกาสสมรสเมื่อถึงวัยอันควร โดยการอนุญาตให้บุตรได้สังสรรค์กับเพื่อนในวัยเดียวกัน เปิดโอกาสให้บุตรได้ร่วมกิจกรรมนอกบ้าน ซึ่งไม่นำความเสียหายมาสู่ตนเองและครอบครัว รับฟังและให้คำปรึกษาแก่บุตรเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ ชี้แนวทางและให้หลักการในการเลือกคู่ครอง ตลอดจนช่วยเหลือให้บุตรได้สมรสตามความเหมาะสม

4. แบ่งความรับผิดชอบภาระในบ้าน โดยการจัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานในครอบครัวให้แก่สมาชิกที่ยังคงเหลืออยู่ในครอบครัวตามความเหมาะสมกับความสามารถและสถานภาพของแต่ละบุคคล

5. รักษาสัมพันธ์ภาพอย่างใกล้ชิดกับคู่ครอง โดยการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกครอบครัวร่วมกันด้วยความพึงพอใจ ชักชวนอีกฝ่ายหนึ่งเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของตนเท่าที่จะทำได้ หาโอกาสพักผ่อนหย่อนใจและทำกิจกรรมสันทนาการร่วมกัน สนใจสอบถามทุกข์สุขซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งให้การช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ

6. สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับครอบครัวบุตร โดยการไปเยี่ยมเยียนครอบครัวบุตรตามโอกาสอันควร ให้การต้อนรับบุตรและครอบครัวด้วยความเต็มใจ ให้การช่วยเหลือแก่บุตรและครอบครัวตามความเหมาะสม ให้กำลังใจแก่บุตรและครอบครัวในความพยายามสร้างความผาสุกและความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของครอบครัว

7. ติดต่อช่วยเหลือดูแลบิดามารดาและญาติผู้สูงอายุ โดยการเยี่ยมเยียนบิดามารดา และญาติผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ ให้การช่วยเหลือดูแลแก่ผู้สูงอายุเท่าที่ทำได้ ช่วยเหลือเงินแก่บิดามารดาและญาติเมื่อจำเป็น

8. ทหาวิธีให้สมาชิกในครอบครัวมีการสื่อความหมายอย่างอิสระ โดยการเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายและปรึกษาหารือระหว่างสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งให้แสดงความคิดเห็นของตนได้อย่างอิสระ

9. ร่วมกิจกรรมภายนอกครอบครัวในฐานะพลเมืองดี โดยการสนใจต่อข่าวความเคลื่อนไหวในชุมชน และการเปลี่ยนแปลงของบ้านเมือง เข้าร่วมงานอาสาสมัครตามความถนัดของตนอย่างเหมาะสม ริเริ่มงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณะ ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลและกลุ่มต่างๆ ในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์แก่ประเทศชาติตามความเหมาะสม สอดส่องดูแลมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดกระทำการอันจะเกิดผลร้ายต่อบ้านเมือง

10. ค้นหาละเอียดที่มีคุณค่าและความหมายต่อชีวิต โดยการพิจารณาถึงความสำเร็จและความผิดพลาดในการดำเนินชีวิตที่ผ่านมา รวมทั้งสิ่งที่ตนและคู่ครองตลอดจนบุตรตระหนักว่ามีความสำคัญ กำหนดสิ่งที่ตนและคู่ครองเล็งเห็นว่ามีคุณค่าและมีความหมายต่อการดำรงชีวิต พยายามดำเนินชีวิตตามแนวทางที่สามารถรักษาละเอียดที่มีคุณค่าและความหมายของชีวิตอย่างเหมาะสม

5. พัฒนกิจของครอบครัวระยะสูงอายุ

1. จัดบ้านให้เหมาะสมให้สามารถใช้ชีวิตอย่างผาสุก โดยปรับปรุงบ้านเรือนให้อยู่ในสภาพปลอดภัยทั้งในการอยู่อาศัยและปลอดภัยจากการโจรกรรม ดูแลรักษาความสะอาดและให้มีอากาศถ่ายเทได้ดี จัดเครื่องใช้ให้เป็นระเบียบ สะดวกต่อการหยิบใช้ ประดับตกแต่งบ้านทั้งภายในและภายนอกด้วยไม้ดอกต่างๆ ให้ร่มรื่นดูงามตา

2. ปรับค่าใช้จ่ายให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ โดยการจัดสรรงบประมาณส่วนต่างๆ ให้สอดคล้องกับเงินและทรัพย์สินที่มีอยู่ พยายามใช้จ่ายอย่างประหยัด หารายได้เล็กๆ น้อยๆ ตามโอกาสที่ทำได้

3. ทหาวิธีปฏิบัติกิจวัตรภายในบ้านให้สะดวกและปลอดภัย โดยการจัดสิ่งของที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวันให้อยู่เป็นที่และสะดวกต่อการใช้สอย จัดหาเครื่องทุ่นแรงบางอย่างมาใช้เพื่อแบ่งเบาภาระ จัดทำราวสำหรับเกาะยึดเพื่อป้องกันการลื่นหกล้มในแหล่งที่อาจเกิดอันตราย พยายามลดกิจกรรมภาระบางอย่างที่ไม่จำเป็นและอาจหาบุคคลที่สามารถไว้วางใจได้มาช่วยเหลือทำกิจกรรมบางอย่าง

4. ดูแลช่วยเหลือกันในฐานะสามีภรรยา โดยการให้ความสนใจต่อความต้องการและอารมณ์ซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งหาทางตอบสนองช่วยเหลืออีกฝ่ายหนึ่งซึ่งอ่อนแอกว่าในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้การพยาบาลดูแลเมื่ออีกฝ่ายหนึ่งเจ็บป่วย พร้อมทั้งนำไปรับการรักษาที่เหมาะสมหรือจัดการให้บุตรหลานตลอดจนบุคคลอื่นให้เข้ามาช่วยเหลือเมื่อจำเป็น

5. รักษาสัมพันธ์ภาพอย่างใกล้ชิดกับครอบครัวบุตรหลาน โดยไปเยี่ยมเยียนบุตรหลานตามโอกาสอันควร ถ้าสามารถทำได้ รับการเยี่ยมเยียนของบุตรหลานด้วยความเต็มใจ ส่งข่าวติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอ

6. ให้การดูแลญาติผู้สูงอายุ โดยการไปเยี่ยมเยียนให้การดูแลช่วยเหลือในการทำกิจกรรมบางอย่างตามความสามารถ ช่วยเหลือให้ได้รับการดูแลรักษาเมื่อเจ็บป่วย ตลอดจนช่วยเหลือทางเศรษฐกิจบางประการเท่าที่จะทำได้โดยไม่ให้ตนเองเดือดร้อน

7. ให้ความสนใจต่อบุคคลภายนอกครอบครัวโดยการติดตามข่าวความเคลื่อนไหวภายในชุมชน ตลอดจนความเปลี่ยนแปลงภายในบ้านเมือง เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามกำลังความสามารถ ให้ความรู้คำแนะนำในเรื่องที่ตนมีความรู้ความชำนาญแก่บุคคลรุ่นหลัง

8. ค้นหาคุณค่าในการดำรงชีวิต โดยการพิจารณาถึงผลงานและความสำเร็จของตนในการดำเนินชีวิตที่ผ่านมา ปฏิบัติสิ่งที่มีคุณประโยชน์และพิจารณาว่ามีคุณค่าแก่ตนเท่าที่จะทำได้

9. เผชิญความโศกเศร้าและความเป็นมายได้อย่างเหมาะสมและมีเหตุผล โดยการยอมรับในความตาย ปรับวิถีทางดำรงชีวิตให้เหมาะสมเมื่อคู่ครองฝ่ายหนึ่งสูญเสียชีวิตจากไป พยายามดำรงตนอย่างเหมาะสมกับสภาพ ไม่ปล่อยให้ความเศร้าโศกครอบครองจนไม่สามารถดำเนินชีวิตตามปกติ

ภาคผนวก ช
แบบสำรวจอนามัยครอบครัว
สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชื่อหัวหน้าครอบครัว.....จังหวัด.....อำเภอ.....บ้านเลขที่.....ชื่อผู้สำรวจ.....วันที่สำรวจ.....เวลา.....น. ถึง .....น.
 ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ชื่อผู้สำรวจ.....บ้านเลขที่.....ชื่อครอบครัว.....ชื่อหมู่บ้าน.....ชื่อตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว	อายุ (ปี)	เพศ	สถานภาพสมรส	ศาสนา	การศึกษา	อาชีพ (ระบุลักษณะงานที่ทำ)	รายได้/เดือน	รายได้พิเศษ/เดือน	ภาวะสุขภาพปัจจุบัน	ความดันโลหิต	การเจ็บป่วยในอดีตและโรคประจำตัว
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													

การตายของสมาชิกในครอบครัวย้อนหลัง 1 ปี (จำนวนและสาเหตุ).....

.....

.....

1. บทบาทของสมาชิกในครอบครัว

บทบาท	ผู้แสดงบทบาท
การหารายได้	.....
การจัดเตรียมอาหาร	.....
การจัดการงานบ้าน	.....
การตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว	.....
การติดต่อกับสังคมภายนอก	.....
อื่นๆ	.....

2. พฤติกรรมสุขภาพในภาวะปกติและภาวะเจ็บป่วย

2.1 พฤติกรรมสุขภาพในภาวะปกติ (เฉพาะสมาชิกที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป)

ลำดับ	พฤติกรรมสุขภาพ	จำนวนสมาชิก อายุ 15 ปี ขึ้นไป ที่มีพฤติกรรมตาม หัวข้อนั้น ๆ (คน)	หมายเหตุ
1.	พฤติกรรมสุขภาพส่วนบุคคล		
	1.1 ตีเครื่องตีให้พลังงานเป็นประจำ (กระตึงแดง เอ็ม 100)		
	1.2 บริโภคอาหารบำรุงร่างกายเป็นประจำ (นม วิตามิน แคลเซียม เป็นต้น)		
	1.3 ตีหมา กาแฟ เป็นประจำ		
	1.4 บริโภคอาหารไขมัน น้ำอัดลม อาหารหวานเป็นประจำ		
	1.5 ชอบอาหารรสจัด (เผ็ดจัด เค็มจัด เปรี้ยวจัด)		
	1.6 ตีสุรา หรือยาตองเหล้าเป็นประจำ		
	1.7 สูบบุหรี่เป็นประจำ		
	1.8 รับประทานยาแก้ปวดหรือยานอนหลับเป็นประจำ		
	1.9 เมื่อมีเพศสัมพันธ์นอกบ้าน (กับหญิงที่ไม่ใช่ภรรยาจะใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง)		
	1.10 ไม่เคยออกกำลังกาย หรือออกกำลังกายนานๆ ครั้ง		
1.11 ตรวจสอบสุขภาพอย่างน้อยปีละครั้ง			

3.2 การอนามัยแม่ (เฉพาะครัวเรือนที่มีหญิงตั้งครรภ์และหญิงหลังคลอดไม่เกิน 1 ปี)

3.2.1 การฝากครรภ์และการรับภูมิคุ้มกันโรค

- ก. จำนวนหญิงตั้งครรภ์.....คน
- ข. อายุครรภ์.....ครรภ์ที่ 1.....เดือน
 ครรภ์ที่ 2.....เดือน
- ค. การฝากครรภ์ ไม่ฝากครรภ์ เพราะ.....
 ฝากครรภ์ ตรวจจำนวน.....ครั้ง
 ครั้งแรกเมื่ออายุครรภ์เท่าใดโปรดระบุ.....
- ง. สถานที่ฝากครรภ์.....
- จ. ความผิดปกติที่พบ
 ไม่มี
 มี ระบุ.....
- ฉ. การรับภูมิคุ้มกันโรคบาดทะยัก
 ไม่ได้รับ เพราะ.....
 ได้รับ จำนวน ..... ครั้ง เมื่อใด.....

3.2.2 การคลอด: ท่านคลอดที่ได้

- บ้าน ผู้ใดทำคลอด.....
- ส.อ./ศูนย์สุขภาพชุมชน ผู้ใดทำคลอด.....
- โรงพยาบาล ผู้ใดทำคลอด.....

3.2.3 การปฏิบัติตนหลังคลอด

- ก. ท่านไปรับการตรวจหลังคลอดตามนัดหรือไม่
 ไม่ได้ไปตรวจ เพราะ.....
 ไปตรวจ พบสิ่งใดผิดปกติหรือไม่
 ไม่พบ
 พบ ระบุรายละเอียด.....
- ข. ท่านงดอาหารแสลงหลังคลอดหรือไม่
 ไม่ได้งด
 งด ระบุอาหารที่งด.....
 เหตุผลของการงดของแสลง.....
- ค. ท่านดื่มนมดองเหล้าหลังคลอดหรือไม่
 ไม่ได้ดื่ม
 ดื่ม ดื่มอย่างไร (กี่ครั้ง/วัน ครั้งละกี่แก้ว).....
 เหตุผลของการดื่มนมดองเหล้า.....
- ง. ท่านอยู่ไฟหรือไม่
 ไม่ได้อยู่ไฟ
 อยู่ไฟเป็นระยะเวลา.....วัน
 เหตุผลของการอยู่ไฟ.....

3.3 การวางแผนครอบครัว หลังคาเรือนนี้มีคู่สมรสที่ภรรยาอายุต่ำกว่า 45 ปี จำนวน.....คู่

ครอบครัวที่ 1 ท่านวางแผนครอบครัวหรือไม่

ครอบครัวที่ 2 ท่านวางแผนครอบครัวหรือไม่

ไม่ได้วางแผนครอบครัว เพราะ.....

ไม่ได้วางแผนครอบครัว เพราะ.....

วางแผนครอบครัว โดยวิธี

ยาเม็ด

ยาฉีด

ใส่ห่วงอนามัย

ทำหมันหญิง

ทำหมันชาย

อื่นๆ ระบุ.....

วางแผนครอบครัว โดยวิธี

ยาเม็ด

ยาฉีด

ใส่ห่วงอนามัย

ทำหมันหญิง

ทำหมันชาย

อื่นๆ ระบุ.....

4. ภาวะที่อยู่อาศัย

4.1 ความมั่นคง

ชั่วคราว

ถาวร (บ้านมุงสังกะสี หรือกระเบื้อง มีฝาครอบ 4 ด้านสามารถอยู่ได้นานกว่า 5 ปี)

4.2 กรรมสิทธิ์

เป็นของตนเอง

เช่า

อาศัยผู้อื่น

5. การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม

5.1 น้ำดื่ม/น้ำใช้

5.1.1 ชนิดของน้ำดื่ม

น้ำฝน

น้ำคลอง

น้ำบ่อ

ที่เก็บถูกสุขลักษณะ

น้ำประปาหรือน้ำบรรจุขวด

น้ำบาดาล

อื่นๆ ระบุ.....

ที่เก็บไม่ถูกสุขลักษณะ

5.1.2 แหล่งน้ำใช้

น้ำคลองหรือแม่น้ำ

น้ำบาดาล

ที่เก็บถูกสุขลักษณะ

น้ำประปา น้ำบ่อ

อื่นๆ ระบุ.....

ที่เก็บไม่ถูกสุขลักษณะ

5.1.3 ความเพียงพอของน้ำดื่ม - น้ำใช้ตลอดปี

น้ำดื่ม (5 ลิตร/คน/วัน)

เพียงพอ

ไม่เพียงพอ

น้ำใช้

เพียงพอ

ไม่เพียงพอ

5.2 ส้วม

ไม่มี

มี

ถูกสุขลักษณะ

ไม่ถูกสุขลักษณะ ระบุ.....

5.3 การเก็บอาหาร

ไม่มีที่เก็บ

อื่นๆ ระบุ.....

มีที่เก็บมิดชิด

5.4 การกำจัดขยะมูลฝอย

ไม่กำจัด

กำจัด ระบุวิธี

ผึ่ง

ทำปุ๋ยหมัก

เผา

อื่นๆ ระบุ.....

ใส่ภาชนะให้เทศบาลเก็บ

5.5 การเลี้ยงสัตว์ได้ถนุบ้าน

ไม่ได้เลี้ยง

เลี้ยง ระบุประเภท ลักษณะของสถานที่เลี้ยง.....

5.6 การกำจัดมูลสัตว์

ไม่กำจัดมูลสัตว์

อื่นๆ ระบุ.....

กำจัด โดยวิธีใด.....

ลักษณะภูมิประเทศ.....

ลักษณะภูมิอากาศของชุมชน.....

สภาพการคมนาคมในชุมชน.....

แหล่งประโยชน์ในชุมชน.....

ข้อมูลอื่นๆ .....

แผนที่บ้าน

ภาคผนวก ฅ

ตัวอย่างการลงรายการเชิงอรรถและบรรณานุกรม

ลักษณะของเอกสารที่นำมาอ้างอิง	เชิงอรรถ	บรรณานุกรม
1. ผู้แต่งคนเดียว	(วิจิตร ศรีสอาน 2529: 4) (Bodenheimer 1981: 318)	วิจิตร ศรีสอาน <i>การศึกษาทางไกล</i> นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2529 Bodenheimer, Edgar. <i>Jurisprudence, the Philosophy and Method of the Law</i> . Cambridge: Harvard University Press, 1981.
2. ผู้แต่ง 2 คน	(ศรีสมร คงพันธุ์ และนิคดา หงษ์วิวัฒน์ 2526: 180) (Baird and Baird 1982: 215)	ศรีสมร คงพันธุ์ และนิคดา หงษ์วิวัฒน์ <i>อาหารเด็กและการให้ความรักกับเด็ก</i> กรุงเทพมหานคร แสงแดด 2526 Baird, Ronald J. and Baird, David T. <i>Industrial Plastics</i> . South Holland: Goodheart - Willcox, 1982.
3. ผู้แต่ง 3 คน	(สุมาลี บำรุงสุข สุกัญญา บำรุงสุข และศุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล 2527: 10) (Meigs, Mosich and Larsen 1979: 145 - 159)	สุมาลี บำรุงสุข สุกัญญา บำรุงสุข และศุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล <i>สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี</i> กรุงเทพมหานคร โครงการไทยศึกษา ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527 Meigs Walter B., Mosich, A.N. and Larsen, E. John. <i>Modern Advanced Accounting</i> . 2 nd ed. Tokyo: McGraw - Hill Kogakusha, 1979.
4. ผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป	(ปรีดา บุญยัง และคนอื่นๆ 2522: 32) (Temkin and others 1975: 121 - 123)	ปรีดา บุญยัง และคนอื่นๆ <i>แนวทางปฏิบัติภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา</i> กรุงเทพมหานคร อักษรสัมพันธ์ 2522 Temkin, Sanford, and others. <i>Handbook of Comprehensive Planning in Schools</i> . EnglewoodCliffs: Educational Technology Publication.1975.
5. ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง	(วรรณคดีสมัยกรุงศรีอยุธยาเรื่องนางมโนราห์ เรื่องสังข์ทอง จินตามณี 2526:176) (The Lottery 1732: 20 -25)	<i>วรรณคดีสมัยกรุงศรีอยุธยาเรื่องนางมโนราห์เรื่องสังข์ทอง จินตามณี</i> กรุงเทพมหานคร บรรณกิจ 2526 The Lottery. London: J. Vatts, 1732.
6. ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง แต่มีชื่อผู้ทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการหรือผู้รวบรวม	(นริกุล สุระพัฒน์ บรรณาธิการ 2528: 187) (Richard, ed. 1982: 80)	นริกุล สุระพัฒน์ บรรณาธิการ <i>จุลชีววิทยาทางการแพทย์</i> กรุงเทพมหานคร กรุงเทพฯเวชสาร 2528 Richards, Peter, ed. <i>Basic Needs and Government Policies in Thailand</i> . Singapore: Maruzen Asia, 1982.

ลักษณะของเอกสาร ที่นำมาอ้างอิง	เชิงอรรถ	บรรณานุกรม
7. หนังสือแปล	(ทานิซากิ 2528: 55)	ทานิซากิ, จุนิจิโร <i>เย็นเงาสลัว</i> แปลจาก In Praise of Shadows โดยสุวรรณา วงศ์ไวยวรรณ กรุงเทพมหานคร มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ 2528
8. หนังสือหลายเล่มจบ ให้ระบุหมายเลข เล่มที่อ้างอิง	(นันทนา เตชะวณิชย์ 2526 ล.1: 30) (Rodzinski 1983 Vol. 1: 20)	นันทนา เตชะวณิชย์ <i>ประวัติศาสตร์แอฟริกา เล่ม 1</i> กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2526 Rodzinski, Witold. <i>A History of China. Vol. 1.</i> Oxford: Pergamon Press, 1983.
9. บทหนึ่งหรือหน่วยหนึ่ง ในหนังสือที่เขียนโดย ผู้แต่งหลายคน	(สมพิศ คูศรีพิทักษ์ 2523: 160) (Wichit Srisa - an 1981: 23 - 27)	สมพิศ คูศรีพิทักษ์ “การใช้หนังสืออ้างอิงและห้องสมุด เพื่อการทำรายงาน” ใน <i>เอกสารการสอนชุดวิชา มนุษย์กับอารยธรรม</i> เล่ม 1 หน่วย 2 กรุงเทพมหานคร สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช 2523 Wichit Srisa - an “The Education of Adult at Distance: an Asian Perspective.” in <i>Education of Adults at a Distance.</i> London: The Open University Press, 1981.
10. สิ่งพิมพ์รัฐบาล	(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2529: 3) (กระทรวงมหาดไทย 2527: 15) (กรมแรงงาน 2525: 20) (กรมศิลปากร 2527: 89) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2523: 18)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช <i>คู่มือนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2529</i> นนทบุรี สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช 2529 กระทรวงมหาดไทย <i>สถิติและข้อมูลเพื่อการวางแผน เรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน</i> กรุงเทพมหานคร ฝ่ายศูนย์ข้อมูลเอกสารมหาดไทย และติดตามประเมินผล สำนักนโยบายและ แผนมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย 2527 กรมแรงงาน <i>เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศไทย</i> กรุงเทพมหานคร ฝ่ายวิจัยแรงงาน กองวิชาการและวางแผน กรมแรงงาน 2525 กรมศิลปากร <i>ประวัติและผลงานผู้ทรงคุณวุฒิทาง ภาษาไทย</i> กรุงเทพมหานคร กองวรรณคดีและ ประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร 2527 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ <i>ชนบทไทย</i> กรุงเทพมหานคร กองศึกษา ภาวะเศรษฐกิจและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ 2523

ลักษณะของเอกสาร ที่นำมาอ้างอิง	เชิงอรรถ	บรรณานุกรม
	<p>(องค์การส่งเสริมการค้าแห่งประเทศไทย 2523: 30)</p> <p>(สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 2525: 100)</p> <p>เพื่อไม่ให้ข้อความวงเล็บยาวเกินไป อาจใช้อักษรย่อของแต่ละหน่วยงานได้ แต่อักษรย่อนั้นต้องเป็นทางการหรือเป็นที่ยอมรับใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ลงรายการได้ว่า (ก.พ. 2523: 10 - 11)</p> <p>องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ. 2519: 25)</p> <p>International Copyright Union (ICU 1983: 10)</p>	<p>องค์การส่งเสริมการค้าแห่งประเทศไทย การสำรวจสมรรถภาพทางกายของนักกีฬา กรุงเทพมหานคร ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา องค์การส่งเสริมการค้าแห่งประเทศไทย 2523</p> <p>สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พืชและสัตว์สามัญบางชนิดที่พบในประเทศไทย กรุงเทพมหานคร โครงการวัสดุการเรียนการสอน วิชาชีววิทยา หน่วยวิชาชีววิทยา สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 2525</p>
11. สิ่งพิมพ์สถาบัน	<p>(ธนาคารกรุงเทพ จำกัด 2525: 33)</p> <p>(Ford Foundation 1982: 19)</p>	<p>ธนาคารกรุงเทพ จำกัด รายงานประจำปี 2524 กรุงเทพมหานคร ธนาคารกรุงเทพ จำกัด 2525</p> <p>Ford Foundation. Current Interests of the Ford Foundation 1982 and 1983. New York: Ford Foundation, 1982</p>
12. สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต และเวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web - WWW.)	<p>เหมือนกับการเขียนเชิงอรรถของสิ่งพิมพ์</p> <p>(Weeks 1999)</p> <p>(มสธ. 2549)</p>	<p>เหมือนกับการเขียนบรรณานุกรมของสื่อสิ่งพิมพ์ แล้วเพิ่มข้อมูลเกี่ยวกับวันที่ที่ค้นคืนข้อมูลโดย</p> <ul style="list-style-type: none"> - สารสนเทศภาษาไทยให้ใช้วัน เดือน ปี - สารสนเทศภาษาอังกฤษให้ใช้ Month, date, year <p>พร้อมทั้งระบุ Uniform Resource Locator (URL) หมายถึง โปรแกรมชี้แหล่งทรัพยากรสากล</p> <p>"Stalling Tactics: Avoiding Germs in Public Restrooms" Retrieved October 2, 1999 from the World Wide Web: http://www.healthyideas.com/healing/living/971223/vg.html</p> <p>"การแบ่งส่วนราชการ" มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ค้นคืนวันที่ 2 ตุลาคม 2549 จากเวิลด์ไวด์เว็บ http://www.stou.ac.th</p>

ตัวอย่างการลงรายการเชิงอรรถและบรรณานุกรม จัดทำโดยสำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พิมพ์ที่: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช